

Helsingin kaupunki

Vuosikertomus 2011

Sisältö

Kaupunginjohtajan katsaus	3
Helsingin kaupungin organisaatio	4
Helsinki-konserni	5
Kaupunginvaltuusto 2011	6
Kaupunginhallitus 2011	7
Kaupunginjohtajan toimiala	8
Rakennus- ja ympäristötoimi	10
Sivistys- ja henkilöstötoimi	12
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	14
Sosiaali- ja terveystoimi	16
Tilinpäätöstiedot 2011	18
Tietoja Helsingistä	31

Julkaisija: Helsingin kaupungin hallintokeskus

Kannen kuva: Lauri Mannermaa, Musiikkitalo. 2012.

Ulkoasu ja taitto: Innocorp Oy ■ Valokuvat: Helsingin kaupungin kuvapankki

Paino: Kirjapaino Uusimaa ■ ISSN 1456-1506 ■ ISBN 978-952-272-190-7

Vuosi 2011 oli vaiherikas ja monelta osin dramaattinen. Eri puolilla maailmaa on haettu uutta suuntaa. Levottomuus on heijastunut myös talouselämässä. Euroopan velkakriisi ja globaali talouden epävakaus ovat kasanneet tummia pilviä myös Helsingin taivaanrantaan.

Valtiovarainministeriö ja muutkin ennustelaitokset alensivat kasvunusteitaan syksyn ja talven mittaan. Hyvä mittari on yleensä ollut Helsingin Satama, jonka yksiköidyn tavaraliikenteen määrä oli lopulta 3 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuotena. Tuonti kasvoi 4 prosenttia, viennin vastaavan luvun jäädessä siitä puoleen.

Toimintavuosi oli kuitenkin taloudellisesti ennakoitua parempi kaupungille. Työllisyys kehittyi odotettua paremmin. Toimintamenot olivat hallinnassa ja tuottavuus parani. Kunnallisveropohjan kasvu oli kuitenkin vaatimatonta, vaikka tavoitteemme on ollut sen vahvistaminen. Menokasvun hillitseminen on edellytys sille, että kaupungin talous pysyy kestävällä pohjalla. Tasapainoisella taloudella turvaamme sekä palvelut asukkaille että kasvun ja kehityksen edellytykset kaupungissa toimiville yrityksille. Kaupunginvaltuusto päätti sosiaali- ja terveystoimen organisaation uudistamisesta 30.11.2011. Hoitoketjuja saadaan sujuvimiksi ja asiointi helpottuu, kun palvelut tulevat samasta toimipisteestä.

Helsingin Energian kertyneistä pääomista on voitu viime vuosina siirtää kaupungin palvelujen rahoittamiseen vuosittain merkittävä summa. Ilman näitä siirtoja kaupungin talous ei olisi hyvinäkään verotulovuosina ollut tasapainossa. Helsingin talous ei voi tukeutua tulevina vuosina entisessä määrin liikelaitoksen ylimääräisiin tuloutuksiin.

Epävarmasta suhdanteesta huolimatta pääkaupungin investoinnit on pidetty korkealla tasolla. Ne kohdistuvat erityisesti satamalta

vapautuneiden kaupunginosien rakentamiseen, joukkoliikenteen suurhankkeisiin ja kiinteistöjen peruskorjauksiin. Vuonna 2011 Helsinkiin valmistui uusia asuntoja 4 082. Samoihin lukemiin on viimeksi päästy kymmenen vuotta sitten. Toisaalta toimitilarakentamiseen myönnettiin rakennuslupia puolet edellisvuotta vähemmän.

Helsingissä oli 31.12.2011 ennakkotiedon mukaan 596 081 asukasta. Väkiluku kasvoi noin 6 600 asukkaalla. Muiden kuin suomen- tai ruotsinkielisten määrä kasvoi 4 900 hengellä. Muuttovoitto oli noin 5 000 asukasta. Ulkomainen muuttovoitto, 3 400 henkeä, oli lähes 1 000 suurempi kuin edellisenä vuonna. Muunkielisen väestön osuus on nyt noin 11,5 prosenttia.

Kaupungin talouden kestävyys perustuu monipuoliseen ja elinvoimaiseen työpaikkarakenteeseen. Vaikeiden suhdannenäkymienkin keskellä olemme vuoden aikana saaneet useita hyviä työpaikkauutisia. Aktiivisella elinkeinopolitiikalla voimme varmistaa sen, että kykenemme tarjoamaan yrityksille vetovoimaisen toimintaympäristön myös vastaisuudessa.

Matkailu- ja kongressialan kehitys on jatkunut pitkään positiivisena. Yöpymismäärä majoitusliikkeissä oli 3 364 000 ja samalla kaikkien aikojen ennätys. Ennätyslukemiin matkustajamäärissä ylsivät myös sekä Helsinki-Vantaan lentoasema että Helsingin satama. Kongressialan investointihankkeiden ansiosta Helsinginasemakansainvälisenä kokouskaupunkina on vahvistunut merkittävästi. Kaupungin vetovoimasta kertoo myös huomattava kansainvälisen median kiinnostus. Esillä olivat katulumen poisto ennätyslumisena keväthalvena sekä maailman designpääkaupungiksi valmistautuvan kaupungin kulttuuritarjonta.

Kasvavaan Helsinkiin kuuluu vahva panostus kulttuuriin. Elokuussa avattu Musiikkitalo valmistui kaupun-

PERTTINEN

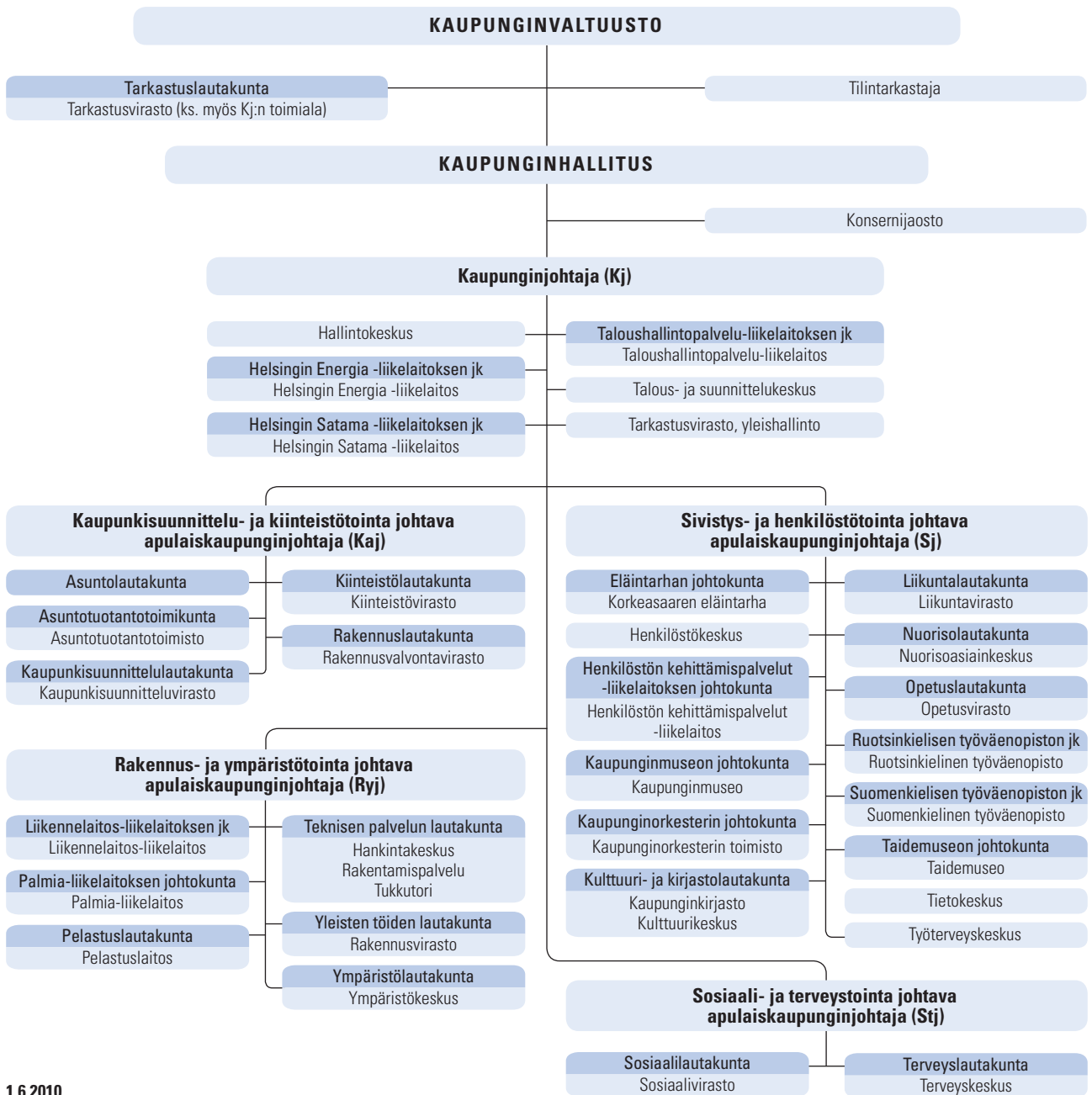
kiin, joka on paitsi historiallisessa yhdyskuntarakenteellisessa murroksessa, myös nousemassa kansainvälisesti merkittäväksi luovien alojen monialakeskittymäksi.

Kasvavassa kaupungissa on tärkeää, että asukkaat voivat vaikuttaa kaupungin kehittämiseen, asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon. Avoin tieto ja sen sähköinen saavutettavuus ovat tässä avainasemassa. Kaupungin omassa organisaatiossa uusi yhteinen asianhallintajärjestelmä oli tärkeä askel kohti lähidemokratiaa ja tulee vahvistamaan kansalaisosallistumista.

Haastavista ajoista selviämme parhaiten yhteisvoimin. Haluan esittää lämpimimmät kiitokseni kaikille kaupungin yhteistyökumppaneille ja työntekijöille kuluneesta vuodesta. ■

*Jussi Pajunen
kaupunginjohtaja*

Helsingin kaupungin organisaatio

1.6.2010

Pysyvät toimikunnat ja neuvottelukunnat

Kaupunginhallituksen asettamat pysyvät toimi- ja neuvottelukunnat:

Elinkeinoneuvottelukunta
Energiansäästöneuvottelukunta
Helsingin kaupungin ja Helsingin yliopiston
yhteistyöneuvottelukunta
Henkilöstökassatoimikunta
Historiatoimikunta
Maahanmuutto- ja kotoutumisasioiden
neuvottelukunta

Nimistötoimikunta
Pelastuspalveluneuvottelukunta
Poliisin neuvottelukunta
Rintamaveteraaniain neuvottelukunta
Sääntötoimikunta
Tasa-arvotoimikunta
Työllistämistoimikunta
Urheilupalkintotoimikunta

Vaalivalmistelutoimikunta
Vammaisneuvosto
Vanhusneuvosto
Vapaaehtoistyön neuvottelukunta

Helsingin kaupunkikonsernin muodostavat emo-Helsinki ja konserniyhteisöt eli kaupungin 29 virastoa ja 6 liikelaitosta sekä konserniyhteisöt eli 116 tytäryhtiötä, 12 säätiötä, 61 osakkuusyhtiötä, 2 yhteisyhtiötä ja 6 kuntayhtymää. Kaupunkikonsernin ohjaukseen kuuluvat ne yhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla on määräysvaltaa. Näiden konserniohjausvastuu on jaettu toimialoitain kaupunginjohtajan ja apulaiskaupunginjohtajien kesken.

Helsingin kaupungin asunnot Oy aloitti toimintansa vuonna 2011 kaupunkikonsernissa. Helsingin kaupungin noin 43 000 aravavuokra-asuntoa yhdistyivät 1.1.2012 lukien

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka) omistukseen. Asunnot aiemmin omistaneet 21 erillistä kiinteistöyhtiötä sulautuvat kaupungin kokonaan omistamaan Helsingin kaupungin asunnot Oy:ön.

Helsingin Konsernihankinta Oy:n omistuspohjaa laajennettiin siten, että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) tuli yhtiön osakkaaksi. Myös Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n omistuspohja laajeni Kauniaisien liittyttyä osakkaaksi. Kaupunki lunasti Vuosaaren Urheilutalon osakeita siten, että omistusosuus kasvoi 53 prosentista 89 prosenttiin.

Suomenlinnan Liikenne Oy:n omistus siirtyi 1.1.2011 lukien kokonaisuudessaan kaupungille kau-

pungin ostettua valtion omistaman osuuden (50 prosenttia). Niemikotisäätiön sääntöjä muutettiin siten, että Niemikotisäätiöstä tuli Helsingin kaupungin tytäryhteisö vuoden 2011 alusta lukien. Kiinteistö Oy Auroranlinnaan fuusioitiin kolme kaupungin omistamaa asuntoyhtiötä vuoden 2011 aikana.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.10.2011 (§ 203) osaltaan Sipoon liittymisen Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymään (HSL) vuoden 2012 alusta lukien. ■

Helsingin kaupungin tytäryhteisöt

Tytäryhtiöt ja -säätiöt

Kaupunginjohtajan toimiala

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin Matkailu Oy
- Helsinki Abroad Ltd Oy
- Helsinki Region Marketing Oy
- Mitox Oy
- Mankala Oy Ab
- Radio- ja televisiotekniikan tutkimus RTT Oy
- Suomen Energia-Urakointi Oy

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimiala

- Auroranlinna Koy
- Etelä-Hermannin Pysäköinti Oy
- Finlandia-talo Oy
- Hansasilta Koy
- Helsingin Asumisoikeus Oy
- Helsingin Asuntohankinta Oy Ab
- Helsingin Harmajankatu As Oy
- Helsingin Hermanninkulma As Oy
- Helsingin Kansanasunnot Oy
- Helsingin Kartanonisäntä As Oy
- Helsingin kaupungin asunnot Oy
- Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö
- Helsingin Korkotukiasunnot Keskinäinen Koy
- Helsingin Leijona Oy
- Helsingin Nattastenpolku As Oy
- Helsingin Palveluasunnot Koy
- Helsingin Sähkötalo Koy
- Helsingin Tennispalatsi Koy
- Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy
- Helsingin Yhteiskoulun talo Oy
- Helsingin Toimitilat Koy
- Helsingin Varustuskenttä Asunto Oy
- Helsingin Vellamonkatu 29 As Oy
- Helsingin Väylä Oy
- Helsingin Ympäristötalo Koy
- Intiankatu 31 Koy
- Itä-Pasilan Pysäköinti Oy
- Jakomäen Kiinteistöt Oy
- Jätkäsaaren jätteen putkikeräys Oy
- Kaapeliteito Koy
- Kaasaniemen Metrohalli Koy
- Kalasataman jätteen putkikeräys Oy
- Kallahden Pysäköinti I Oy
- Kampin Palvelutalo Koy
- Kannelmäen Kiinteistöt Oy
- Kantakaupungin Kiinteistöt Oy
- Kontulan Palvelutalo Oy

- Kontulan Kiinteistöt Oy
- Kumpulian Kiinteistöt Oy
- Käpylän Terveystalo Koy
- Laajasalon Kiinteistöt Oy
- Lasipalatsin Mediakeskus Oy
- Malmin Kiinteistöt Oy
- Malmin Liiketalo Oy
- Malminkartanon Kiinteistöt Oy
- Maunulan Asunnot Koy
- Merimiehenkatu 12 As Oy
- Mosaikkitorin Pysäköintilaitos Koy
- Myllypuron Kiinteistöt Oy
- Paciuksenkatu 4 As Oy
- Pakkalantie 30 Koy
- Palvelukeskus Albatross Oy
- Parmaajanpuisto Koy
- Pihlajiston Kiinteistöt Oy
- Pikku-Huopalahden Kiinteistöt Oy
- Pohjois-Haagan Kiinteistöt Oy
- Puistolankallion Pysäköinti Koy
- Puotilan Kiinteistöt Oy
- Rastilankallion Pysäköinti Koy
- Roihuvuoren Kiinteistöt Oy
- Ruskeapuisto Koy
- Sepeteuskenttä 35 Koy
- Siilitien Kiinteistöt Oy
- Suutarilan Kiinteistöt Oy
- Suutarilan Lamputie Koy
- Torpparinmäen korttelitalo Koy
- Töölönlahden Pysäköinti Oy
- Vallilan Kiinteistöt Oy
- Vesalan Kiinteistöt Oy
- Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Oy
- Villamonte As Oy
- Villafontti Oy
- Vuosaaren Kiinteistöt Oy

Sivistys- ja henkilöstötoimen toimiala

- Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö
- Helsingin teatterisäätiö
- Helsingin Stadion Oy
- Helsingin Musiikkitalon säätiö
- Helsinki-instituutin säätiö
- Helsinki-viikon säätiö
- Jätkäsaaren säätiö
- Mäkelänrinteen Uutikeskus Oy
- Seure Henkilöstöpalvelut Oy
- Stadion-säätiö
- UMO-säätiö
- Urheiluhallit Oy
- Vuosaaren Urheilutalo Oy

Rakennus- ja ympäristötoimen toimiala

- Gardenia-Helsinki Oy Ab
- Helsingin Bussiliikenne Oy
- Helsingin Konsernihankinta Oy
- Metropolilab Oy
- Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy
- Ruskeasalon Varikkokiinteistö Oy
- Suomenlinnan liikenne Oy
- Työmaahuolto Oy Ab

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala

- Helsingin Seniorisäätiö
- Niemikotisäätiö
- Oulunkylän sairaskotisäätiö
- PosiVire Oy

Osakkuusyhtiöt (omistus 20–50%)

Kaupunginjohtajan toimiala

- Art and Design City Helsinki Oy Ab
- Finestlink Oy
- Greater Helsinki Promotion Ltd Oy
- Helsinki Business and Science Park Oy Ltd
- Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy
- Spinno-Seed Oy
- Vantaan Energia Oy

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimiala

- Arabian Palvelu Oy
- Asemapäällikönkatu 5 Kiinteistö Oy
- Eteläinen Rautatiekatu 14 b Asunto Oy
- Finnsbackankumpu Asunto Oy
- Haapaniemenkatu 7–9 Kiinteistö Oy
- Helsingin Humalistonkatu 4 Kiinteistö Oy
- Helsingin Karhusuontie 53 Asunto Oy
- Kiinteistö oy Helsingin Mannerheimintie 13a
- Helsingin Tapuli- ja Kallio Oy
- Itätori Kiinteistö Oy
- Kalasataman Palvelu Oy
- Kartanometsäntie 13 Asunto Oy
- Kotitie 45–47 Asunto Oy
- Kumpulantie 1 Kiinteistö Oy
- Laajasalon palloiluhallit Kiinteistö Oy
- Lehtisaaren Huolto Oy
- Maatullinaukio Kiinteistö Oy
- Maistraattori Kiinteistö Oy

- Mechelininkatu 38 As Oy
- Mellunmäen Liiketoimintakeskus Koy
- Pietarinkatu 6 Asunto Oy
- Pihlajamäen Liiketalo Oy
- Runeberginkatu 4 b Asunto Oy
- Runeberginkatu 4 c Asunto Oy
- Runeberginkatu 63 Asunto Oy
- Siitakeskus Oy
- Syreeni Asunto Oy
- Tapuli- ja Kallio Oy
- Tollinpolku Asunto Oy
- Turkismiehentie 8 Kiinteistö Oy

Sosiaali- ja terveystoimen toimiala

- Y-säätiö

Sivistys- ja henkilöstötoimen toimiala

- Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy
- Helsingin Musiikkitalo Oy

Rakennus- ja ympäristötoimen toimiala

- Länsimetron Oy
- Uudenmaan sairaalapesula Oy

Yhteisyhtiöt (omistus 50%)

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimiala

- Tiedepuiston Asunnot Oy

Kuntayhtymät

Helsinki on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (HUS)
- Kärkällä samkommun
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Uudenmaan liitto
- Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä

PERTTI NISONEN

Puheenjohtaja
Minerva Krohn, Vihr.

PERTTI NISONEN

I varapuheenjohtaja
Harry Bogomoloff, Kok.

PERTTI NISONEN

II varapuheenjohtaja
Rakel Hiltunen, SDP

Kaupunginvaltuutetut

Kaupunginvaltuutettujen ja heidän varajäsentensä ryhmitys puolueittain äänimäärän mukaisessa järjestyksessä (31.12.2011)

Kansallinen kokoomus R.P.

Valtuutetut (26)

- Vapaavuori, Jan
- Sarkomaa, Sari
- Pelkonen, Jaana
- Bogomoloff, Harry
- Asko-Seljavaara, Sirpa
- Karhuvaara, Arja
- Valtonen, Olli
- Hakola, Juha
- Suomalainen, Nina
- Perkiö, Sanna
- Koskinen, Kauko
- Lahti, Jere
- Urho, Ulla-Marja
- Rautava, Risto
- Koulumies, Terhi
- Nieminen, Jarmo
- Rauhamäki, Tatu¹
- Männistö, Lasse
- Luukkainen, Hannele²
- Karu, Heikki
- Romakkaniemi, Juho
- Rissanen, Laura
- Muurinen, Seija
- Pakarinen, Pia²
- Saukkonen, Lea
- Sydänmaa, Johanna

Varajäsenet (26)

- Leppä-aho, Pauli
- Enroth, Matti
- Snäll, Riitta
- Kouvalainen, Satu
- Rydman, Wille
- Ekholm-Talas, Heidi
- Lahti, Arto
- Aurejärvi, Erkki
- Palmroth-Leino, Elina

- Hiidenhuma-Valtonen, Paula
- Riihelä, Esko
- Heistaro, Sami
- Mickelsson, Annukka
- Oka, Sakari
- Kokko, Kristiina
- Nurmela, Tuomas
- Aalto, Jaana
- Ranki, Risto
- Eklund, Merja
- Mattila, Pekka
- Järvinen, Ari
- Lähteenmäki, Hanna
- Ivanitskiy, Katja
- Masso, Iivi Anna
- Raittinen, Timo
- Perttilä, Raila

Vihreä liitto R.P.

Valtuutetut (21)

- Soininvaara, Osmo
- Brax, Tuija
- Sinnemäki, Anni
- Abdulla, Zahra
- Alanko-Kahiluoto, Outi
- Puoskari, Mari
- Sumuvuori, Johanna
- Krohn, Minerva
- Lehtipuu, Otto
- Kari, Emma
- Helistö, Kimmo
- Holopainen, Mari²
- Moisio, Elina
- Kuikka, Essi
- Ingervo, Sirkku
- Virkkunen, Julia
- Rantanen, Tuomas
- Vesikansa, Sanna

- Hellström, Sanna²
- Kousa, Tuuli
- Ylikahri, Ville¹

Varajäsenet (21)

- Näre, Sari
- Karhu, Jessica
- Koskela, Anu
- Ikävalko, Suzan
- Chydenius, Jussi
- Andersson, Annika
- Tulenheimo, Martti
- Skoglund, Riitta
- Hamid, Jasmin
- Vierikko, Kati
- Häkkinen, Piia
- Björs, Marko
- Könkkölä, Kalle
- Ristimäki, Reetta
- Hietanen, Helena
- Henttonen, Riikka
- Nordström, Laura
- Härkönen, Jehki
- Nuorteva, Johanna
- Kortteinen, Lotta
- Oskala, Hannu

Suomen sosialidemokraattinen puolue R.P.

Valtuutetut (16)

- Hiltunen, Rakel
- Heinäluoma, Eero
- Bryggare, Arto
- Taipale, Ilkka
- Lipponen, Päivi
- Paavolainen, Sara
- Puura, Heli²
- Tenkula, Tarja
- Anttila, Maija
- Pajamäki, Osku
- Wallgren, Thomas²

- Autti, Lilli
- Vuorela, Antti
- Valokainen, Tuomo
- Bergholm, Jorma¹
- Mäki, Terhi

Varajäsenet (16)

- Kantola, Tarja
- Lohi, Jyrki
- Vainikka, Mirka
- Järvinen, Jukka
- Saksala, Harri
- Kalima, Kai
- Välimäki, Heta
- Aaltio, Elina
- Taipale, Kaarin
- Malinen, Jouko
- Pirhonen, Harri
- Sevander, Tomi
- Abib, Mukhtar
- Osman-Sovala, Zahra
- Vihervaara, Anita
- Hänninen, Tuula

Vasemmistoliitto R.P.

Valtuutetut (7)

- Arhinmäki, Paavo
- Ojala, Outi
- Puhakka, Sirpa
- Saarnio, Pekka¹
- Modig, Silvia
- Vikstedt, Tea²
- Peltola, Kati²

Varajäsenet (7)

- Siimes, Hanna-Kaisa
- Kajos, Miina
- Loukoila, Eija
- Mänttari, Alina
- Laine, Reiska
- Kajanoja, Jouko
- Eräsaari, Leena

Ruotsalainen kansanpuolue R.P.

Valtuutetut (5)

- Thors, Astrid
- Björnberg-Enckell, Maria
- Torvalds, Nils¹
- Oker-Blom, Jan D.²
- Gadd, Sture

Varavaltuutetut (5)

- Brettschneider, Gunvor
- Zilliacus-Tikkanen, Henriikka
- Johansson, Stefan
- Finne-Elonen, Laura
- Liemola, Lasse

Perussuomalaiset R.P.

Valtuutetut (4)

- Halla-aho, Jussi²
- Kanerva, Seppo
- Valpas, Antti¹
- Huru, Nina

Varajäsenet (4)

- Raatikainen, Mika
- Sademies, Olli
- Elo, Timo
- Lindell, Harri

Suomen keskusta R.P.

Valtuutetut (3)

- Kiviniemi, Mari²
- Peltokorpi, Terhi
- Kolbe, Laura¹

Varajäsenet (3)

- Kuuskoski, Eeva
- Molander, Sole
- Lazareva, Ella

Suomen kristillisdemokraatit (KD) R.P.

Valtuutetut (2)

- Ebeling, Mika¹
- Vuorinen, Markku²

Varajäsenet (2)

- Aeijmelaeus, Riitta
- Vuorinen, Tuulikki

Suomen kommunistisen puolueen ja Helsinki-listojen ryhmä

Valtuutetut (1)

- Hakanen, Yrjö¹

Varavaltuutetut (2)

- Lampela, Seppo²
- Peitsamo, Kari

¹ Valtuustoryhmän puheenjohtaja

² Valtuustoryhmän varapuheenjohtaja

PERTTI NISONEN

Puheenjohtaja
Risto Rautava, Kok.
Kaupunginhallitus ja
konsernijaosto

PERTTI NISONEN

I varapuheenjohtaja
Arto Bryggare, SDP
Kaupunginhallitus ja
konsernijaosto

PERTTI NISONEN

II varapuheenjohtaja
Ville Ylikahri, Vihr.
Kaupunginhallitus

Jäsenet

Puheenjohtaja Risto Rautava, Kok.
I varapuheenjohtaja Arto Bryggare, SDP
II varapuheenjohtaja Ville Ylikahri, Vihr.

Juha Hakola, Kok.
Laura Rissanen, Kok.
Tatu Rauhamäki, Kok.
Sirpa Asko-Seljavaara, Kok.
Johanna Sumuvuori, Vihr.
Elina Moisio, Vihr.
Kimmo Helistö, Vihr.
Tarja Kantola, SDP
Osku Pajamäki, SDP
Outi Ojala, Vas.
Jan D. Oker-Blom, RKP
Jussi Halla-aho, PS

Henkilökohtaiset varajäsenet

Nina Suomalainen, Kok.
Risto Kolanen, SDP
Hannu Tuominen, Vihr.

Lea Saukkonen, Kok.
Kauko Koskinen, Kok.
Lasse Männistö, Kok.
Ulla-Marja Urho, Kok.
Annika Andersson, Vihr.
Sanna Hellström, Vihr.
Vesa Peipinen, Vihr.
Timo Kontio, SDP
Nasima Razmyar, SDP
Eija Loukoila, Vas.
Maria Björnberg-Enckell, RKP
Terhi Peltokorpi, Kesk.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Jäsenet

Puheenjohtaja Risto Rautava, Kok.
Varapuheenjohtaja Arto Bryggare, SDP

Tatu Rauhamäki, Kok.
Ulla-Marja Urho, Kok.
Kimmo Helistö, Vihr.
Sanna Hellström, Vihr.
Tarja Kantola, SDP

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kauko Koskinen, Kok.
Osku Pajamäki, SDP

Nina Suomalainen, Kok.
Laura Rissanen, Kok.
Vesa Peipinen, Vihr.
Johanna Sumuvuori, Vihr.
Nasima Razmyar, SDP

Kaupunginjohtaja Jussi Pajunen

- Kaupungin toiminnan ja talouden yleissuunnittelu
- Konserniohjaus
- Talousarvion valmistelu ja sen noudattamisen valvonta
- Keskitetty tilinpito
- Sisäinen tarkastus
- Energian tuotanto
- Satamatoiminta
- Elinkeinoasiat, matkailu
- Valmiussuunnittelu
- Kansainväliset asiat
- Viestintä

Kunnalliset liikelaitokset:

- Helsingin Energia (1 200)
- Helsingin Satama (193)
- Taloushallintopalvelu (394)

Virastot:

- Hallintokeskus (240)
- Talous- ja suunnittelukeskus (227)
- Tarkastusvirasto (20)

Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

Kaupunginjohtajan toimialan avainlukuja:

Toimintatulot, milj. euroa	900,2
Toimintamenot, milj. euroa	667,9
Toimintamenot/as., euroa	1 120
Investoinnit, milj. euroa	133,0
Henkilöstömäärä	2 274
Koko henkilöstöstä, %	5,8

Toimintatulot ja -menot sisältävät myös kaupungin sisäiset erät

Ennakoitua parempi talousvuosi

Vuosi 2011 oli Helsingin kaupungille taloudellisesti ennakoitua parempi. Verotulot kasvoivat 9,3 prosenttia yritysten myönteisten tulosten sekä kunnallisveroprosentin nousun johdosta. Kunnallisveroprosenttia nostettiin yhdellä prosenttiyksiköllä 18,5 prosenttiin. Toimintamenojen kasvua saatiin hillittyä. Myös työllisyys kehittyi ennakoitua paremmin.

Helsingin lainakanta nousi 1,3 miljardiin euroon ja on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 2008 lähtien. Lainamäärä kasvoi 115 miljoonalla eurolla. Lainakannan kasvun hillitsemiseksi on kaupunki pyrkinyt kahtena edellisenä vuonna parantamaan palvelutuotannon tuottavuutta hillitsemällä vuotuisten toimintamenojen kasvuvauhtia.

Vuoden 2011 investoinneista lähes 500 miljoonaa euroa oli perustuotannon investointeja. Investointitaso on ollut useita vuosia nousussa. Satamatoiminnoilta vapautuville alueille rakennetaan uusia asuinalueita. Keski-Pasilan keskustakorttelin suunnittelu etenee ja Kalasataman keskuksen toteutussopimus hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa. Peruskorjauksia tehtiin aiempaa enemmän kouluissa, päiväkodeissa ja sairaaloissa. Kulosaaren metroasemaa peruskorjattiin ja valmisteilla olevan Länsimetron tunneleita rakennettiin.

Liikelaitosten tuloskehitys

Sateinen syksy laski sähkön tukku- markkinoiden hintatasoa ja talous-

kriisi näkyi Helsingin Energian yrittötoiminnassa sähkön kulutuksen vähenemisenä. Sähkön myynti pieneni 3 prosenttia ja kaukolämmön 12 prosenttia. Tästä huolimatta liikevaihto kasvoi, mikä johtui pääosin kaukolämmön polttoaineverojen noususta. Liikevaihtoa kertyi 758 miljoonaa euroa. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 424 miljoonaa euroa ja investoinnit 76 miljoonaa euroa.

Helsingin Sataman kokonaistavaraliikenne kasvoi 2,5 prosenttia edellisvuodesta. Yksilöidyn tavaraliikenteen määrä kasvoi 4 prosenttia, mutta jäi noin 7 prosenttia alle 2010 alkanutta taantumaa edeltäneen tason. Merimatkailun luvut nousivat uudelle ennätystasolle. Matkustajaliikenne Helsingin satamiin kasvoi 5 prosenttia ja risteilyliikenne 11 prosenttia. Helsingin Sataman liikevaihto oli 96,5 miljoonaa euroa. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 9,2 miljoonaa euroa ja investoinnit 13,9 miljoonaa euroa.

Talous- ja palkkahallinnon palvelu- ja kaupungille tuottavan taloushallintopalveluliikelaitoksen liikevaihto oli 24,8 miljoonaa euroa.

Sähköinen asianhallinta säästää paperia

Suuri muutos valmistelu- ja päätöksentekoprosessiin oli uuden Ahjo-asianhallintajärjestelmän käyttöönotto. Uudistus muutti kaupungin asianhallinnan ja kokousjärjestelmät sähköisiksi ja yhtenäisti asiankäsittelyä. Kaupungin kaikki kirjaimotoiminnot keskitettiin yhteiseen

kirjaamoon. Ahjon käyttöönoton keskeiset tavoitteet olivat päällekkäisen työn eliminointi ja päätöksentekoprosessin läpinäkyvyys ja avoimuus. Päätösten sähköinen käsittely on jo alkuvaiheessa säästänyt huomattavat määrät paperia.

Matkailun ennätysvuosi

Vuotuisten suurten kohokohtien, kuten maakuntajuhlien ja Helsinki-viikon sekä muiden merkittävien tapahtumien ohella Helsinki valmistautui viettämään juhluvuotta 2012 pääkaupungisitulon 200-vuotisjuhlan merkeissä maailman designpääkaupunkina.

Matkailuvuosi rikkoi ennätyksiä ja matkailijamäärissä tavoitteena olleet 3,2 miljoonaa hotelliyöpymistä ylitettiin reilusti, luvun noustessa lähes 3,4 miljoonaan.

Yhteistyötä oppilaitosten ja yritysten kanssa

Korkeakoulu-yhteistyötä jatkettiin Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston kanssa. Metropolia-ammattikorkeakoulun kanssa aloitettiin neuvottelut yhteistyöstä. Seudun viittätoista korkeakoulua edustavan Helsinki Education and Research Arean kanssa järjestettiin yhteisiä tilaisuuksia kilpailukykyisen tutkimus- ja opiskelijaseudun markkinoimiseksi.

YritysHelsingin perustamassa sähköisessä liiketoimintasuunnitelmapalvelussa kävi ennätysmäärä asiakkaita: kävijämäärä oli vuoden lopulla 20 000 henkilöä kuukaudessa.

Seutuyhteistyö

Pääkaupunkiseudun kaupunkien sekä Keravan ja Kirkkonummen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämiseen tähtäävä yhteishanke on yksi seutuyhteistyön laajimpia vireillä olevia hankkeita. Tiedon avoimuutta sekä neuvontapalveluja kehitettiin useassa seudullisessa hankkeessa. Pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteistyössä julkaistiin Helsinki

ANNEL HONGISTO

Region Infoshare (HRI) – Avoin seututieto -hankkeen verkkopalvelu.

Helsingin seutua laajemmalla maantieteellisellä alueella toimii kuuden suurimman kaupungin, Helsingin, Espoon, Tampereen, Vantaan, Turun ja Oulun ilmastoverkosto, joka korostaa kaupunkien vastuuta ilmastomuutoksen torjunnassa. Kuuden suurimman kaupungin yhteistyönä valmisteltiin lisäksi yhteiset esitykset uudelle hallituskaudelle sekä julkaistiin yhteiset kannanotot yliopistojen rahoitusmallin uudistamiseen, uuden hallituskauden innovaatiopolitiikan valmisteluun ja valtakunnallisiin alueiden kehittämistavoitteisiin vuosiksi 2011–2015.

Viestintää asukkaille ja kansainväliselle medialle

Tiedottamista päätöksenteosta ja valmisteilla olevista asioista on kehitetty uuden Ahjo-asianhallintajärjestelmän käyttöönoton myötä. Kaupungintalosta on tullut aidosti kaupunkilaisten kohtaamispaikka yleisneuvontapalvelujen laajennuttua myös maahanmuuttajille.

World Design Capital Helsinki 2012 -vuoteen valmistautuva Helsinki kiinnosti ulkomaisia tiedotusvälineitä. Myös Helsingin vahva rooli musiikki- ja kulttuurikaupunkina nousi esille kansainvälisessä mediassa erityisesti Musiikkitalon avajaisten yhteydessä. Talven sääolosuhteet

toivat useita ulkomaisten televisioyhtiöiden kuvausryhmiä kuvaamaan katujen talvikunnossapitoa ja lumen aurausta. Myös Guggenheim-säätiöltä tilattu selvitys mahdollisuudesta perustaa Guggenheim-museo Suomeen kiinnosti ulkomaista ja myös kotimaista mediaa.

Kansainvälinen Helsinki

Helsinki osallistuu aktiivisesti EU:n Itämeri-strategian toteuttamiseen. Rail Baltica -junayhteyden toteutumista tukeva hanke käynnistettiin Helsingissä. Projektia tukee muun muassa Helsingin ja Tallinnan metropolialueiden liikennejärjestelmän kehittämishanke H-T TransPlan. Myös Itämerihaaste oli kiinteästi mukana kansainvälisessä toiminnassa.

Pietarin ja Helsingin yhteistyösopimukseen perustuvana oli Helsingin vuoro järjestää Helsinki-päivät Pietarissa. Nyt mukana olivat ensimmäistä kertaa Pietarin Helsinki-keskuksessa toimivat yhteistyökumppanit. Kansainvälisen yhteistyöverkoston rakentaminen jatkui myös osana World Design Capital Helsinki 2012 -vuotta. Kaupungintalossa järjestettiin juhla-lounaat Kroatian ja Uuden-Seelannin valtiovierailujen kunniaksi. ■

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri

- Julkinen liikenne
- Pelastustoimi
- Ympäristöasiat

Kunnalliset liikelaitokset:

- Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaitos (HKL) (938)
- Helsingin kaupungin Palmia -liikelaitos (2 854)

Virastot:

- Hankintakeskus (41)
- Helsingin Tukutori (33)
- Pelastuslaitos (683)
- Rakennusvirasto (481)
- Rakentamispalvelu (Stara) (1 565)
- Ympäristökeskus (159)

Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

Rakennus- ja ympäristötoimen avainlukuja:

Toimintatulot, milj. euroa	684,4
Toimintamenot, milj. euroa	912,1
Toimintamenot/as., euroa	1 530
Investoinnit, milj. euroa	195,4
Henkilöstömäärä	6 754
Koko henkilöstöstä, %	17,1

Toimintatulot ja -menot sisältävät myös kaupungin sisäiset erät.

Ympäristökysymykset vahvasti esillä

Ympäristökeskus muutti uusiin toimitiloihin Viikkiin. Uusi ympäristötalo on Suomen vähiten energiaa kuluttava toimitalo. Rakennuksessa hyödynnetään uusiutuvia energiamuotoja ja huomioidaan ekologisuus kokonaisvaltaisesti.

Kaupunkilaisten ja pk-yritysten neuvontaan keskittyvän Ilmastoinfon ensimmäinen varsinainen toimintavuosi käynnistyi ja jatkuu vuoden 2012 loppuun saakka Helsingin ympäristökeskuksen koordinoimana.

Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä palkittiin Suomen ensimmäisessä yritysvaluutan messutapahtumassa tapahtuman huomionarvoisimpana ratkaisuna. Palvelu tarjoaa pääkaupunkiseudun pienyrityksille järjestelmällisen tavan ympäristöasioiden hallintaan. Ympäristökeskuksen ja Ilmastoinfon yhteinen järjestelmä on osa Pohjoismaista ympäristöverkostoa.

Keväällä Helsingin, Espoon, Tampereen, Vantaan, Turun ja Oulun kaupunginjohtajat sekä Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra perustivat kaupunginjohtajien ilmastoverkoston. Myös kaupungin oman organisaation ekotukitoiminta vahvistui. Virastoihin ja tytäryhteisöihin on koulutettu jo 882 ekotukihenkilöä.

Ylläpidon ja rakentamisen haasteita

Vuosi alkoi poikkeuksellisen lumisena. Erityistoimet, kuten kantakaupungin katujen tyhjentäminen kertaalleen lumesta, olivat käynnissä koko alkuvuoden. Lunta kuljetettiin katualueilta noin 320 000 kuorma-autollista, kun tavanomainen määrä on noin 40 000. Lumen varavastaanottopaikkoja oli käytössä 24. Lumenkuljetusta tehostettiin tiedottamalla avoimista vastaanottopaikoista tekstiviestein. Linkokaluksen soveltuvuutta lumenpoistoon kokeiltiin.

Rakennusviraston talvihoidon budjetti ylittyi noin 14 miljoonalla eurolla. Stara rakentamispalvelulle runsasluminen talvi toi lisämenoja, mutta myös lisätuloja. Lisätuloja syntyi säiden ansiosta myös loppuvuonna, kun rakentamista ja viher töitä voitiin jatkaa syksyllä arvioitua pidempään. Rakennusprojektien ja konepajan työmäärät kasvoivat.

Rakennuttamisen kokonaisvolyy mi 224,4 miljoonaa euroa oli lähes 17 prosenttia suurempi kuin 2010. Tilakeskuksen suhteellinen osuus 46 prosenttia pysyi edellisen vuoden tasolla, ja tilakeskus oli edelleen rakennuttamisessa rakennusviraston suurin asiakas. Muiden virastojen ja kaupungin yhtiöiden osuus kasvoi 28 prosenttiin.

Katujen korjausta ja rakentamista

Uusia katuja rakennettiin mm. Jätkäsaareen sekä Pasilaan Konepajan alueelle ja Ilmalaan. Katuja rakennettiin myös Kyläsaaren pohjoisosassa, Sörnäistenniemessä sekä Kalasataman keskuksen toteutussopimusalueella. Katujen peruskorjauksia tehtiin kaupungintalokortteleissa ja Ruoholahdenkadulla. Kevyen liikenteen järjestelyistä huomattavimmat olivat Mannerheimintien pyörätie Pohjoisesplanadin ja Kaivokadun välillä sekä Sahaajankadun pyörätie. Lisäksi kunnostettiin kaupungin pääraittiverkostoa. Nordenskiöldinkadun ylittävän Auroransillan rakentaminen alkoi. Kruunusiltojen joukkoliikennesillan kansainväliseen arkkitehtikilpailuun ilmoittautui 50 suunnittelijaa tai suunnitteluryhmää, joista valitaan varsinaiseen kilpailuun osallistujat.

Puistoja uusille alueille

Uudisrakennusalueille valmistuneet puistot ovat Agroksemmäki, Eläinlääkäripuisto ja Strömsinlahdenpuisto sekä Virvapuiston koira-aitaus näkövammaisten opaskoiria varten. Rastilaan rakennettiin kuusiaita. Peruskorjauksia tehtiin Katri Valan puistossa, Kauppalanpuistossa, Kustaa Adolfin puistossa ja Tullisaarenpuistossa. Musiikkitalon viereen valmistui väliaikainen puisto. Eiranrannassa valmistuivat Meripuisto ja Fredrik Stjernvallin puisto sekä veneiden talvisäilytyspaikkana toimivat puistomaiset pysäköintialueet. Jätkäsaareen valmistui koirapuisto.

Erottajan pelastusaseman peruskorjaus aloitettiin vuoden alussa. Jätkäsaareen sijaitseva uusi pelastusasema otettiin käyttöön helmikuussa.

Uusista raitiovaunuista sopimus

Helsingin kaupungin liikennelaitos -liikelaite (HKL) teki maaliskuussa sopimuksen uusien matalalatti- aisten raitiovaunujen toimituksesta. Ensimmäiset prototyyppivaunut valmistuvat liikennekäyttöön 2013

ja varsinaiset toimitukset alkavat vuoden 2015 lopulla.

Helsingin metron automatisointiprojektia uhkaa viivästyminen. Tavoitteena on kuitenkin varmistaa automatisoinnin riittävä valmistumisaikataulu, jotta Länsimetron liikenteen aloittaminen ei viivästy.

Kulosaaren metroaseman peruskorjaus valmistui. Hakaniemen metron eteläpään pitkien liukuportaiden peruskorjaus aloitettiin. Metrovarikon peruskorjaus eteni. Herttoniemen valvomorakennus valmistui sisätoita ja kaapelointeja lukuun ottamatta.

Tukutorin elävöittäminen

Helsingin Tukutorin toiminta laajeni, kun sille siirrettiin kauppahallien ja torien hallinnointi, kehittäminen ja asiakassuhteet. Tukutori ryhtyi myös koordinoimaan kaupungin ruokakulttuurin kehittämisvalintoja. Vähittäiskaupan kehittäminen Teurastamoksi nimetyllä vanhalla teurastamoalueella eteni ensimmäisten toimijoiden valintaan. Teurastamon tapahtumatalo tulee toimimaan designpääkaupunkivuoden ruoka- ja design-tapahtumien päänäyttämönä. Uuden pakastamon suunnitelmat etenivät kilpailutusvaiheeseen.

Kaupungin ruokakulttuurin strategiaohjelma näkyi myös Palmia-liikelaitoksen toiminnassa, muun muassa erilaisissa ruokateemaviikoissa. Palmia kasvatti liikevaihtoaan edellisvuodesta ja taloudelliset tavoitteet ylittyivät. Myös asiakastytyväisyys oli tavoiteltua parempi. Palmia selvittää yhdessä talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa hallintomallivaihtoehdot kuntien liikelaitoksia koskevan lainsäädännön uudistuessa.

Kaupungin hankintastrategia hyväksyttiin

Hankintakeskus jatkoi kaupungin strategiaohjelmaan liittyvän hankintastrategian valmistelua ja toimenpiteiden suunnittelua. Kaupungin hallitus hyväksyi kaupungin hankintastrategian. Hankintakeskus osallistui hankintojen sähköisten jär-

jestelmien kehittämiseen olemalla mukana KuntaIT-projektissa, joka edistää kuntien sähköisen kilpailutamisjärjestelmän käyttöönottoa.

Uusia säädöksiä

Elintarvikelainsäädäntö uudistui 1.9.2011. Elintarvikelain mukainen elintarvikehuoneistojen ennakko- hyväksyntä poistui ja tilalle tuli hallinnollisesti kevyempi ilmoitusmenettely. Uudistettu pelastuslaki tuli voimaan 1.7.2011. Sen myötä pelastuslaitos aloitti erheellisten paloilmoitusten määrän seuraamisen.

Juhlia ja tapahtumia

Helsingin kaupungin pelastuslaitos vietti 150-vuotisjuhlavuottaan. Juhlan tunnuslauseena oli "Sinua varten" ja teemana pelastuslaitoksen toiminnan tuominen positiivisessa mielessä lähelle kaupunkilaisia. Juhlavuoden toimintaan sisältyi turvallisuustietouden levittäminen sekä turvallisemman huomisen rakentaminen yhdessä asukkaiden kanssa. Pelastuslaitos esittäytyi useissa yleisötapahtumissa, kuten Suuri palokuntapäivä -tapahtumassa Narinkkatorilla.

Pysäköinninvalvonnan 40-vuotisjuhlavuotta juhlistettiin henkilöstö-, sidosryhmä- ja Autoton päivä -tapahtumilla sekä pitämällä teemaa esillä pitkin vuotta. ■

Apulaiskaupunginjohtaja Tuula Haatainen

- Yleissivistävä ja ammatillinen koulutus sekä yleissivistävä aikuisopetus
- Kirjastopalvelut
- Kulttuuriasiat
- Liikunta ja urheilu
- Nuorisotoimi
- Tutkimus- ja tilastotoimi
- Henkilöstöpolitiikka
- Työllisyysasiat

Virastot:

- Henkilöstökeskus (85)
- Kaupunginkirjasto (548)
- Kaupunginmuseo (78)
- Kaupunginorkesteri (117)
- Korkeasaaren eläintarha (82)
- Kulttuurikeskus (138)
- Liikuntavirasto (490)
- Nuorisosiainkeskus (410)
- Oiva Akatemia (22)
- Opetusvirasto (6 338)
- Ruotsinkielinen työväenopisto (36)
- Suomenkielinen työväenopisto (188)
- Taidemuseo (74)
- Tietokeskus (79)
- Työterveyskeskus (151)

Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

Sivistys- ja henkilöstötoimen avainlukuja:

Toimintatulot, milj. euroa	80,9
Toimintamenot, milj. euroa	902,2
Toimintamenot/as., euroa	1 514
Investoinnit, milj. euroa	34,7
Henkilöstömäärä	8 836
Koko henkilöstöstä, %	22,4

Toimintatulot ja -menot sisältävät myös kaupungin sisäiset erät.

Kirjasto

Keskustakirjastohanke eteni aimo askeleen ja kirjaston suunnittelusta päätettiin järjestää kansainvälinen kaksivaiheinen arkkitehtuurikilpailu. Kaupunginkirjaston lainaus- ja kävijämäärät nousivat: lainoja oli 9,5 miljoonaa ja kirjastokäyntejä 6,8 miljoonaa. Käpylän kirjaston tilat uusittiin ja Myllypuron lehtisali uusiutui Myllypuron mediakirjastoksi.

Nuorille Ruutiä

Nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti käynnistyi RuutiExpo-tapahtumalla. Ruuti tarjoaa nuorille mahdollisuuksia vaikuttaa perinteisten tapojen lisäksi myös kulttuurisiin ja taiteellisiin keinoin. Tavoitteena on luoda nuorille väyliä neuvotella heille tärkeistä asioista kaupungin päättäjien kanssa. Nuorisosiainkeskus vastaa Ruudin toiminnasta yhdessä opetusviraston kanssa.

Nuorisosiainkeskus koordinoi verkkonuorisotyön valtakunnallista kehittämiskeskusta Verkeä. Verke luo, tuottaa ja kehittää verkon avulla tehtävää nuorille suunnattua työtä ja toimintaa. Lisäksi keskus toimii asiantuntija- ja tukipalveluna.

Satavuotiaat kaupunginmuseo ja tietokeskus

Helsingin kaupunginmuseo vietti 100-vuotisjuhlaan järjestämällä kaikille avoimen juhlan Sofianka-

dulla ja viemällä sähkökaappeihin kiinnitetyn Kuvapolut-valokuvanäytelyn kuuteen eri kaupunginosaan. Museon kymmenestä toimipisteestä suljettiin vuoden aikana kolme. Kävijämäärät museon toimipisteissä nousivat kutienkin yli 200 000 kävijään.

Tietokeskus järjesti merkkipuotensa kunniaksi kansainvälisen juhlaseminaarin sekä kaupungintalon aulaan näyttelyn "100 vuotta kaupunkitietoa". Verkkoan avattiin kaikkien käytettäväksi julkista tietoa Helsingin seudusta. Nuorten vapaa-ajasta ja harrastuksista tehtiin verkkokysely, jonka tulokset julkaistiin netissä.

Taidemuseo

Tennispalatsin näyttelyt "Akseli Gallen-Kallala" ja "Värin voima – Teoksia Tretjakovin gallerian kokoelmista" olivat yleisömenestyksiä. Taidemuseossa oli lisäksi esillä Hannes Heikuran valokuvia ja Anna Tuorin maalauksia. Prosenttirahahankkeiden eli julkisen taiteen hankintojen periaatteet uusittiin. Hankkeita toteutetaan jatkossa sekä uudisrakentamisessa projektialueilla että merkittävässä täydennysrakennuskohteissa. Taidemuseo järjesti keskustelutilaisuuksia Gugenheim-säätiöltä tilatusta konsepti- ja kehitysselvityksestä. Selvitys julkaistiin tammikuussa 2012.

Opetusvirasto

Ruotsinkielinen lasten päivähoido siirrettiin sosiaalivirastosta opetusvirastoon ja noin 350 työntekijää siirtyi opetusviraston ruotsinkieliselle päivähoido- ja koulutuslinjalle. Peruskouluja yhdistettiin Laajasalon, Metsolan ja Meilahden alueella. Opetusvirastossa käynnistettiin etsivän nuorisotyön -ohjelman koordinointi, jolla pyritään ehkäisemään nuorten syrjäytymistä. Lukioiden kampsjärjestelmää ja ammatillisen koulutuksen uudelleenorganisointia valmisteltiin.

Kaupungille uusi kulttuuristrategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin uuden kulttuuristrategian vuosille 2012–2017. Strategian keskeisenä linjauksena on lasten ja nuorten sekä senioreiden kulttuuripalveluiden vahvistaminen. Keskeisenä nähdään uusien alueiden kulttuuripalveluiden tuottaminen avustusrjestelmää kehittämällä yhteistyössä kulttuurikentän kanssa.

Vuosaarella sijaitseva Vuotalo vietti 10-vuotisjuhlaa. Kulttuurikeskus käynnisti kulttuurisen vanhus-työn toimintaohjelman.

Sisäliikunnassa ennätyksiä

Liikuntatoimen sisäliikunnan kävijämäärä ylsi uuteen ennätykseen, yli 3,2 miljoonaan kävijään. Ulkoliikunnassa kirjattiin lähes 5 miljoonaa käyntikertaa. Yleisöluistelutapahtuma Olympiastadionilla helmikuussa, Nuorten Your Move -tapahtuma toukokuussa ja olympialuokkien EM-purjehdukset kesäkuussa lisäsivät liikunnan iloa ja elämyksiä Helsingissä.

Työväenopistoilla kielikursseja maahanmuuttajille

Suomenkielinen työväenopisto laati uuden maahanmuuttajaohjelman ja tarjosi suomenkielen opetusta yli 7 300 tuntia. Ruotsinkielinen työväenopisto toteutti puolestaan pääkaupunkiseudun ruotsinkielistä Osal-

PERTTI INSONEN

lisena Suomessa -hanketta, jossa tarjottiin ruotsinkielisen opetusta Suomessa asuville ulkomaalaisille.

Orkesteri Musiikkitaloon

Helsingin kaupunginorkesterin uuden kodin, Helsingin Musiikkitalon, avajaiset pidettiin elo-syyskuun vaihteessa. Kansainvälisten asiantuntija- ja mediavieraiden palaute talosta ja sen akustiikasta oli erittäin positiivista. Syyskaudella kaupunginorkesterin konserttien täyttöaste Musiikkitalossa olikin ennätykselliset 94,3 prosenttia.

Korkeasaaren eläintarha

Korkeasaaren eläintarhalle hyväksyttiin uusi yleissuunnitelma vuosiksi 2012–2022. Sillä tähdätään kokonaisuuteen, jossa yhdistyvät eläintarha, Itämeri-kokonaisuus ja luontoon liittyvä näyttelytoiminta. Tavoitteena on liittää Korkeasaari aiempaa kiinteämmin kaupunkirakenteeseen ja julkisen liikenteen verkostoon.

Henkilöstökeskus, työterveys ja Oiva Akatemia

Henkilöstön saatavuutta edistettiin suunnitelmallisesti. Erityisinä kohde-

ryhminä olivat lääkärit, sairaanhoitajat ja rakennusmestarit.

Kaupunki tarjosi palkkatuetta työtä ja työharjoittelua sekä työelämävalmennusta kaikkiaan lähes 2 000 henkilölle. Lisäksi järjestettiin oppisopimus- ja rekrytointikoulutusta. Helsinki-lisää maksettiin yli 800 henkilön palkkakustannuksiin ja tuettiin näin pitkäaikaistyöttömien palkkaamista yhdistyksiin, yrityksiin ja säätiöihin.

Muunkielisten työntekijöiden osuus kaupungin työntekijöistä lisääntyi. Suomen- ja ruotsinkielien kursseja järjestettiin kotona lapsiaan hoitaville muunkielisille vanhemmille. Opetuksen yhteydessä huolehdittiin myös lastenhoidosta.

Työterveyskeskuksessa kehitettiin ja otettiin käyttöön kestävä työuran terveystarkastukset.

Esimiestyötä tuettiin ottamalla käyttöön ABC-verkkoaineisto. Virasto- ja osastopäälliköt osallistuivat Oiva Akatemian järjestämään valmennusohjelmaan. Tavoitteena oli luoda uudenlaisia toimintatapoja, joita voidaan hyödyntää myös muissa usean viraston yhteistyötä vaativissa palveluketjuissa. ■

Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä

- Kaavoitus
- Muu maankäytön suunnittelu
- Kiinteistötoimi
- Rakennusvalvonta
- Asuntopolitiikka
- Asuntoasiat

Virastot:

- Asuntotuotantotoimisto (62)
- Kaupunkisuunnitteluvirasto (297)
- Kiinteistövirasto (459)
- Rakennusvalvontavirasto (121)

Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen avainlukuja:

Toimintatulot, milj. euroa	606,8
Toimintamenot, milj. euroa	262,2
Toimintamenot/as., euroa	440
Investoinnit, milj. euroa	302,9
Henkilöstömäärä	939
Koko henkilöstöstä, %	2,4

Toimintatulot ja -menot sisältävät myös kaupungin sisäiset erät.

Uusien alueiden suunnittelua

Helsingin entisten satama-alueiden kaavoittaminen uuteen käyttöön jatkui. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaavoja muun muassa Kruunuvuorenrantaan, jossa Borgströminmäen kaavoitus toteutettiin yksityisen tahon kanssa kumppanuuskaavoituksena. Kruunuvuorenrannan taidevalaistuksesta käynnistyi kansainvälinen kilpailu, samoin joukkoliikennesillasta.

Kalasataman rakentamisen toteuttajaksi valittiin SRV Yhtiöt Oyj. Keskukselle valmistui myös asemakaavaehdotus, joka mahdollistaa kaupallisen keskuksen ja kahdeksan 20–33-kerroksisen tornitalon rakentamisen.

Keski-Pasilan keskustakorttelin suunnittelu- ja toteutuskilpailun ensimmäinen vaihe saatiin päätökseen. Helsingin kaupunki ja Senaatti-kiinteistöt valitsivat kolme ehdokasta jatkovaiheen kilpailullisiin neuvotteluihin.

Helsingin korkeasta rakentamisesta laadittiin selvitys ja periaatteet. Pisara-radan yleissuunnittelu ja ympäristövaikutusten arviointi valmistuivat. Helsingin ensimmäisten pyörätaskujen myötä pyöräilyolosuhteet keskustassa paranivat.

Arvoympäristöjä suojellaan

Eteläsataman kehittämisestä kaupunkilaisten käyttöön järjestettiin

kansainvälinen Kirjava Satama -kilpailu, johon tuli 200 ehdotusta. Unioninkatu tapahtuma- ja kehittämishankkeineen valittiin World Design Capital 2012 -hankelistalle.

Forum kauppakeskuksen uudistamiseksi laadittiin asemakaavaehdotus. Myös Herttoniemen ja Kontulan metroasemien ympäristöjen uudistamiseen tähtäävät kaavaehdotukset valmistuivat.

Suojeluarvot säilyttävät asemakaavaehdotukset valmistuivat Lapinlahden sairaala-alueelle, Tuomarinkylän kartanon alueelle ja Torpparinmäen keskiosaan.

Maankäyttöön uusia eväitä seudullisuudesta

Helsingin, Vantaan ja Sipoon yhteistyönä valmistui Östersundomin yhteisen yleiskaavan alustava luonnos. Luonnoksen valmisteluvaiheessa järjestettiin laaja kuulemiskierros alueen asukkaille. Alueelle suunnitellaan asuntoja noin 65 000–70 000 asukkaalle raideyhteyden varten. Tavoitteena on säilyttää luontoalue virkistyskäyttöön.

Rajaton metropoli -teemas- sa kartoitettiin Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteistä kehityskuvaa MAL-yhteistyössä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavat, jotka sisälsivät 200 000 k-m² uutta asunto-kerrosalaa. Kaupunkisuunnittelu-

lautakunta hyväksyi kaikkiaan noin 211 000 m² asuntokerrosalaa sekä noin 115 000 m² toimitilarakrosalaa sisältävät kaavaehdotukset.

Vauhtia kaupungin kehittämiseen

Kaupunki luovutti Helsingin alueelta asuntotonttien rakennusoikeutta ennätyselliset 282 800 k-m², josta 90 prosenttia luovutettiin vuokraamalla ja loput myymällä. Määrä on noin kaksinkertainen vuoteen 2010 verrattuna. Uusia tonttivarauksia tehtiin noin 4 000 asunnon rakentamista varten. Kaupunki vuokrasi ja myi tontteja muun muassa Jätkäsaaresta, Kalasatamasta, Arabianrannasta, Haagasta, Viikistä, Viikistä, Ormuspellosta, Alppikylästä, Myllypurosta ja Vuosaaresta. Kaupungin maanmyyntitulot olivat 34,6 miljoonaa euroa.

Jätkäsaareen varattiin noin 30 000 k-m² suuruinen alue, jonne rakennetaan Suomen suurin puurakentamiskortteli. Korttelin toteuttajien kanssa järjestetään yhteistyössä tonttien suunnittelukilpailu. Konalasta varattiin tontteja Helsinki-pientalojen rakentamista ja esitelyä varten. Helsinki-pientalo on nykypäivän vastine legendaarisille rintamamiestaloille.

Toimitilarakentaminen jatkui vilkkaana ja toimitilojen rakennusoikeutta luovutettiin yhteensä 104 200 k-m². Toimitilatontteja vuokrattiin Salmisaaresta, Käpylästä ja Ruskeasuolta. Helsinki osti Östersundomin alueelta 63 hehtaaria maata.

Korjausrakentaminen lisääntyi

Kaupungin tilakeskus toteutti korjaushankkeita enemmän kuin yhtenäkään aikaisempaan toimintavuotena. Korjausrakentamisessa keskityttiin kosteusvaurio- ja sisäilmakorjauksiin. Merkittävimpiä korjauskohteita olivat koulurakennukset, joita Helsingissä on paljon ja joista iso joukko tulee samanaikaisesti peruskorjausikään.

Keskustan Torikortteleissa sijaitsevien Kiseleffin ja Sunnin talojen

VLADIMIR POHTOKARI

korjaustyöt valmistuivat. Yhteensä kaupunki käytti korjauksiin 143 miljoonaa euroa.

Laadukasta vuokra-asumista

Arabianrantaan valmistuneet asuntotuotantotoimiston asumisoikeustalo ja vuokratulo saivat Betonijulkisivu-arkkitehtuuripalkinnon 2011.

Kaupunki päätti rakentaa 1 075 asuntoa omana tuotantonaan. Määrä oli 276 asuntoa enemmän kuin edellisenä vuonna ja Maankäytön ja asumisen -ohjelman kokonaistavoitetta kaupungin omasta asuntotuotannosta lähestyttiin. Asunnoista 581 oli kirkotukivuokra-asuntoja, 287 Hitas-omistusasuntoja, 187 asumisoikeusasuntoja ja 20 Hitas-sääntelyn ulkopuolella olevia vapaarahoitteisia omistusasuntoja. Peruskorjauksia aloitettiin 406 kaupungin asunnossa.

Ensimmäisiä kaupungin omia rakennuskohteita alettiin rakentaa Kalasatamassa ja Jätkäsaaresta. Kalasataman toinen aloituskortteli on autoton kortteli ja sen asukkaille ei varata lainkaan autopaikkoja. Suunnittelussa on panostettu muihin laatutekijöihin sekä jalankulun ja pyöräilyn edistämiseen.

Kaupungin 21 aravavuokrayhtiötä sulautettiin yhtenäiseksi Hel-

singin kaupungin asunnot Oy:ksi. Se on vuoden 2012 alusta alkaen kaupungin 43 000 ARA-vuokra-asunnon omistaja ja yli 80 000 vuokralaisen vuokranantaja. Alueyhtiöt, joita on 21, huolehtivat talojen isännöinnistä. Muutoksen myötä vuokra-asuminen on paremmin mahdollista kaikkialla kaupungissa. Asukasvalinnassa pyritään kiinnittämään huomiota siihen, että asukasrakenteessa säilyy alueiden monipuolisuus ja tasapainoisuus.

Rakennusluvissa huipputulos

Asuntorakentamisen tavoite saavutettiin. Rakennuslupia myönnettiin yhteensä 5 046 asunnolle. Lukuun sisältyvät myös käyttötarkoitusmuutosluvut.

Rakennusten paloturvallisuusmääräykset uudistettiin. Uudistaminen mahdollistaa kerrostalomaisen puurakentamisen. Uudisrakentamista koskevat uudet energiamääräykset hyväksyttiin. Määräyksissä kiinnitetään huomiota rakennusten kokonaisenergiatarkasteluun ja energiakertoihin. Muutos on merkittävä ja noudattaa yleiseurooppalaista kehitystä.

Rakennusvalvontayhteistyö jatkuu seudullisena Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kanssa. ■

**Apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty (16.8.2011 alkaen)**

- Sosiaalityö
- Terveystoimi

Virastot:

- Sosiaalivirasto (12 205)
- Terveystoimi (8 430)

Suluissa kuukausi- ja tuntipalkkaisen henkilökunnan määrä

Sosiaali- ja terveystoimen avainlukuja:

Toimintatulot, milj. euroa	285,1
Toimintamenot, milj. euroa	2 303,6
Toimintamenot/as., euroa	3 865
Investoinnit, milj. euroa	12,9
Henkilöstömäärä	20 635
Koko henkilöstöstä, %	52,3

Toimintatulot ja -menot sisältävät myös kaupungin sisäiset erät.

Päivähoitoon lisää lapsia

Päivähoitopalvelujen piirissä oli noin 21 000 lasta eli noin 700 lasta enemmän kuin vuotta aiemmin. Yksityisen hoidon tukea sai vuoden lopussa 300 lasta enemmän kuin edellisvuonna ja sen piirissä oli 6,3 prosenttia alle kouluikäisistä lapsista. Kymmenelle palveluntuottajalle myönnettiin käynnistämistukea uuden päiväkodin perustamiseen tai toiminnan laajentamiseen. Päivähoidon vastuualueelle siirtyneissä leikkipuistoissa jatkui avoin toiminta ja alle kouluikäisten lasten kerhotoimintaa lisättiin.

Lasten sijoitukset perhehoitoon

Perhehoidon määrä kasvoi 10 125 vuorokaudella ja perhehoidon suhteellinen osuus 2,5 prosentilla. Hoitovuorokausien osuus kaikista sijaishuollon ympärivuorokautisista hoitovuorokausista oli 48,3 prosenttia (45,8 prosenttia vuonna 2010). Kaikille sijoituksen tarpeessa oleville alle 12-vuotiaille haettiin sijaishuoltopaikka ensisijaisesti perhehoidosta. Kriisiperhehoitotoiminnassa kehitetty vanhemmuuden arviointimalli vakiinnutettiin toimintaan. Avohuollon palveluja vahvistettiin ja perhehoitoa pidettiin ensisijaisena sijaishuollon muotona. Laitoshoidossa hoidettiin vahvaa ja kuntouttavaa hoitoa tarvitsevia lapsia.

Terveyskortista vuoden laatuinnovaatio

Terveystoimen sähköinen terveyskortti voitti Laatuinnovaatiokilpailun Julkinen sektori ja yleishyödylliset yksiköt -sarjassa. Kokeilu koostui sähköisestä terveystarkastuksesta, terveyskyselystä ja terveysvalmennuksesta. Palvelu soveltui hyvin asukkaiden itsehoitoon tukemiseen. Terveystarkastuksessa seuloitui esille sokeritauti- sekä sydän- ja verisuonisairauksien riskiryhmiin kuuluvia.

Sähköinen terveyskortti kehitettiin Terveellinen kaupunginosa-ohjelmassa, joka oli julkisten ja yksityisten sekä kolmannen sektorin toimijoiden ja asukkaiden yhteinen ohjelma. Muita Terveellinen kaupunginosa-ohjelman palveluja ovat muun muassa Itäkeskukseen avattu Terveystoimintakeskus ja liikkuvan suunhoiton yksikkö Liisu.

Asukkaille valinnanvapautta

Uusi terveydenhuoltolaki tuli voimaan 1.5.2011 ja sen myötä helsinkiläiset ovat voineet valita miltei terveysasemalla tai neuvolassa he haluavat asioida. Terveystoimen lisäksi asukkaat ovat voineet valita hoidosta vastaavan omahoitaja-lääkäri -työparin sekä neuvolassa terveydenhoitajan. Valtaosa helsinkiläisistä on kuitenkin jäänyt oman lähiterveysasemansa asiakkaiksi.

Duuri tehosti nuorten palveluja

Työvoiman palvelukeskus Duuri järjesti kuntouttavaa työtoimintaa yli 1 200 työttömälle. Nuorten työttömien palveluja tehostettiin erityisesti. Alle 25-vuotiaille tarjottiin ryhmäinfojen sijasta yksilötapaamisia asiakkuuden alkuvaiheessa.

Tuetun työllistymisen piirissä oli noin 200 asiakasta, joista 130 työskenteli työsuhteisessa työssä. Asiakkaista 60 prosenttia oli kehitysvammaisia henkilöitä ja 40 prosenttia henkilöitä, joilla oli autismin kirjon oireyhtymä, ADHD tai dysfasia ja ADHD. Työvalmennuspalvelua tarjottiin erityisesti autismin kirjon asiakkaille sekä kehitys- ja oppimishäiriöisille nuorille.

Apu ja tuki lähelle asukkaita

Nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja väestön terveyserojen kaventamiseksi Terve Helsinki -hankkeessa kokeiltiin uusia, lähelle avun tarvitsijoita tuotuja terveystalv palveluja. Psykiatriset sairaanhoitajat jalkautuivat ammatillisiin oppilaitoksiin ehkäisemään koulupudokkuutta. Päihdehoitajat vahvistivat Haartmanin ja Marian päiväystysten valmiuksia puuttua terveyttä vaarantavaan päihdeiden käyttöön. Syrjäytymisvaarassa olevia ja jo syrjäytyneitä nuoria autettiin yhdessä Diakonissalaitoksen Vamos-projektin kanssa avaamalla Nuorten toimintakeskukseen psykiatrisen sairaanhoitajan ja lääkärin vastaanotot.

Terveysasemien omahoitaja-lääkäri -työparien tueksi palkattiin päihdetyöntekijöitä ja sosiaalineuvoja. Uusi toimintatapa kehitettiin osana Helsingin sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen Terveysasema kuntalaisen käyttöliittymänä -hanketta.

Vanhuspalveluissa kuultiin omaisia

Vanhuspalveluissa tehdyn omaiskyselyn tulokset saatiin käyttöön alkuvuodesta 2011. Omaiskysely toteutettiin ensimmäistä kertaa laajana kyselynä, jossa mukana olivat sekä

eri ympärivuorokautisen hoidon piirissä kaupungin omissa ja yksityisissä ostopalveluyksiköissä olevien omaiset että omaishoidon palkki- on saajat ja muut läheistään kotona hoitavat omaiset. Kysely lähetettiin 5 842 omaiselle, joista 3 464 vastasi. Noin puolet palveluasumisen ja vanhainkotien asukkaiden omaisista sekä kolmannes omaishoitajista antoi palveluista kiittävän arvosanan. Tulosten pohjalta kehittämiskohteiksi nousivat palveluohjauksen parantaminen, erilaiset omaishoitajien tukitoiminnot, omaisten osallistuminen läheistensä arkeen ja hoidon suunnitteluun sekä palveluista tiedottaminen.

Palveluja palvelusetelillä

Sosiaalivirastossa tehtiin palvelusetelikoelut lapsiperheiden kotipalvelussa, vammaisten henkilökoh- taisessa avussa, sosiaalihuoltolain mukaisessa palveluasumisessa alle 65-vuotiaille, vammais- palvelulain mukaisessa palveluasumisessa, lasten kerhotoiminnassa, vanhusten päivätoiminnassa ja omaishoitajien lomituksessa. Kokeiluja seurataan järjestelmällisesti ja niiden alustavat tulokset ovat rohkaisevia.

Terveyskeskus aloitti palvelusetelikoelut suun terveydenhuollos- sa, paksusuolen tähytystutkimuk- sissa ja lääkinnällisen kuntoutuksen psykoterapiassa. Palveluntuot- taja ilmoittautui runsaasti ja palve- luseteliä oli käyttänyt vuoden lop- puun mennessä yli 8 000 potilasta. Jatkossa palvelusetelijärjestelmän kehittäminen sähköiseksi on tärke- ää, jotta toiminnasta saadaan sekä palveluntuottajille että henkilöstölle sujuvampi.

Sosiaali- ja terveystoimi yhdistetään

Kaupunginvaltuusto päätti 30.11.2011, että sosiaalilautakunta, lukuun otta- matta suomenkielistä lasten päivä- hoitoa, ja terveyslautakunta yhdis- tetään 1.1.2013 lukien yhteiseksi sosiaali- ja terveyslautakunnaksi.

KIMMO BRANDT

Suomenkielistä lasten päivähoitoa varten perustetaan oma lautakun- ta. Virasto-organisaatiota muutetaan vastaavasti siten, että sosiaalivirasto ja terveyskeskus yhdistetään vuoden 2013 alusta lukien. Suomenkielis- tä lasten päivähoitoa varten peruste- taan oma virasto.

Kaupunginvaltuusto linjasi jat- kovalmistelun lähtökohdiksi asia- kas- ja potilaslähtöisyyden, sujuvat hoitoketjut, henkilöstön keskeisen roolin suunnittelussa ja toteutukses- sa, uusien hallinnon tasojen välttä- misen sekä ruotsinkielisten palvelu- jen huomioon ottamisen.

Kaupunginhallitus asetti kaupun- ginhallituksessa edustettuina ole- vista poliittisista ryhmistä sekä sosiaali- ja terveyslautakuntien puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista koostuvan seurantaryhmän. Keskeisten virastojen ylimmästä joh- dosta ja henkilöstöjärjestöjen edus- tajista muodostettiin organisaati- on uudistamista ohjaava työryhmä. Valmistelutyötä tekemään irrotettiin omista tehtävistään kaksi osasto- päällikköä molemmista virastoista. ■

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2011 tilikauden tulos oli 255 miljoonaa euroa ja ylijäämä 280,2 miljoonaa euroa. Ylijäämä muodostui arvioitua suuremmista tuloista.

Vuoden 2011 tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen vuoden 2010 tuloslaskelmaan, koska tähän sisältyvät vuonna 2010 toteutettu Helsingin Veden toimintojen siirrosta Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle aiheutuneet kirjaukset satunnaisiin eriin ja tilinpäätössiirtoihin. Kirjausten vaikutus vuoden 2010 tilikauden tulokseen oli noin 549,1 miljoonaa euroa ja ylijäämään noin 578,8 miljoonaa euroa.

Kaupungin toimintakulut kasvoivat vuonna 2011 noin 3,1 prosenttia ja toimintatuotot 3,9 prosenttia. Ilman liikelaitoksia ja rahastoja sekä nettobudjetoitua rakentamispalvelua tarkasteltuna vertailukelpoiset toi-

mintakulut kasvoivat 2,5 prosenttia ja toimintatuotot 3 prosenttia.

Maksurahoituksen osuus toimintakuluista (toimintatuotot/ toimintakulut) on pienentynyt vuosittain vuoden 2007 suhdeluvusta, 43,0 prosenttia, vuoden 2010 suhdelukuun 40,1, prosenttia. Vuonna 2011 toimintatuotosten osuus toimintakuluista kasvoi 40,4 prosenttiin.

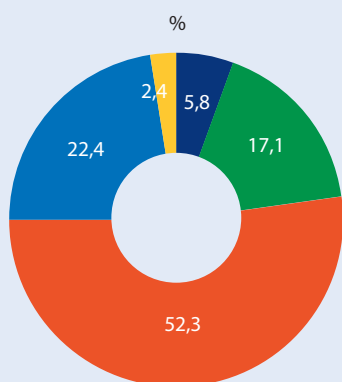
Verotuloja kertyi 233,5 miljoonaa euroa (9,3 prosenttia) enemmän kuin vuonna 2010. Kunnallisveroa kertyi 153,8 miljoonaa euroa (7,5 prosenttia), yhteisöveroa 77,8 miljoonaa euroa (30,2 prosenttia) ja kiinteistöveroa 2 miljoonaa euroa (1,1 prosenttia) enemmän kuin edellisvuonna. Kunnallisverotulojen kasvuun vaikutti veroprosentin nosto yhdellä prosenttiyksiköllä vuodeksi 2011. Kunnallisverotulojen kasvusta noin kolme neljäsosa oli veroprosentin noston vaikutusta.

Vuosikate oli 574,3 miljoonaa euroa. Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletuksena pidetään, että kunnan tulo-rahoitus on riittävä, jos vuosikate kattaa poistot.

Tilikauden vuosikate kattaa poistot ja nettoinvestoinneista noin 85 prosenttia. Vuosikate ilman liikelaitoksia ja rahastoja oli 249,5 miljoonaa euroa ja kattoi poistoista noin 98 prosenttia. Kaupungin peruspalvelutuotannon investoinneista jouduttiin suuri osa kattamaan lainanotolla sekä Helsingin Energian tuloksesta siirretyllä tulotuksella.

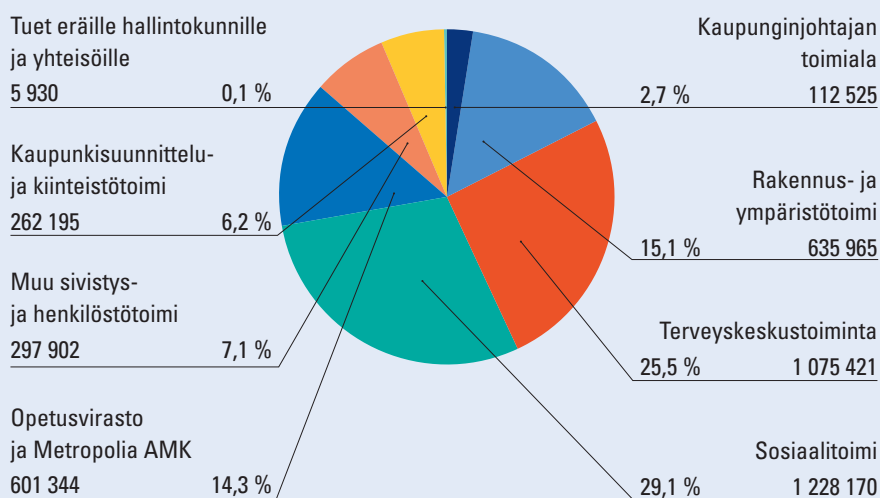
Kaupungin talouden tasapaino on perustunut Helsingin Energian hyvään tulokseen. Vuonna 2011 toteutettiin 200 miljoonan euron siirto Helsingin Energian edellisten tilikausien ylijäämistä kaupungin peruspalvelutuotannon rahoittamiseen.

Henkilöstö toimialoittain 2011

Kaupunginjohtajan toimiala	5,8
Rakennus- ja ympäristötoimi	17,1
Sosiaali- ja terveystoimi	52,3
Sivistys- ja henkilöstötoimi	22,4
Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi	2,4
Henkilöstö yhteensä	39 438

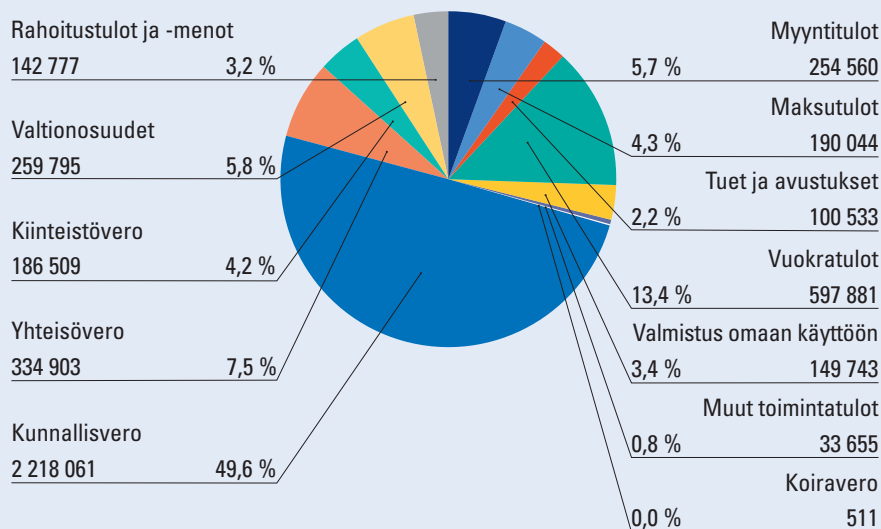
Toimintamenot toimialoittain 2011*
1 000 euroa

Yhteensä 4 219 452 euroa
* Ilman liikelaitoksia ja itsenäisiä taseyksiköinä toimivia rahastoja.

	Konserni		Kaupunki	
Tuloslaskelman tunnusluvut	2011	2010	2011	2010
Toimintatuotot toimintakuluista, %	57,7	57,1	40,4	40,1
Vuosikate, milj. euroa	823,1	648,9	574,3	388,0
Vuosikate, % poistoista	148,9	126,7	158,7	114,6
Vuosikate, euroa / asukas	1 381	1 102	963	659
Vuosikate ilman liikelaitoksia, milj. euroa	..	..	249,5	67,2
Vuosikate ilman liikelaitoksia, % poistoista	..	..	98,4	29
Vuosikate ilman liikelaitoksia, euroa / asukas	..	..	419	114
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2011	2010	2011	2010
Investointien tulorahoitus, %	76,2	41,5	85,1	44,8
Investointien tulorahoitus, % ilman liikelaitoksia	..	..	51,0	9,3
Pääomamenojen tulorahoitus, %	64,5	31,7	76,2	23,8
Lainanhoitokate	2,5	2,0	4,2	4,7
Kassan riittävyys, päivää	59	50	58	45
Taseen tunnusluvut	2011	2010	2011	2010
Omavaraisuusaste, %	59,4	58,8	75,9	75,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	87,9	90,3	42,3	42,8
Lainakanta 31.12., milj. euroa	4 200	4 072	1 286	1 171
Lainat, euroa / asukas	7 046	6 917	2 157	1 989
Lainasaamiset 31.12., milj. euroa	623	676	1 633	1 648
Konsernin lainasaamiset 31.12., euroa / asukas	1 045	1 148	..	..
Asukasmäärä 31.12.	596 081	588 600	596 081	588 600

**Toimintatulot, vero- ja valtionosuustulot,
nettomääräiset rahoitustulot 2011***
1 000 euroa

Yhteensä 4 468 973 euroa

* Ilman liikelaitoksia ja itsenäisinä
taseyksiköinä toimivia rahastoja.

Toimintatuotot/toimintakulut = 100 x toimintatuotot /
toimintakulut – valmistus omaan käyttöön.

Omavaraisuus-% = 100 x (oma pääoma + poistoero +
vapaaehtoiset varaukset) / (taseen loppusumma – saadut
ennakot).

Vuosikate / poistot, % = 100 x vuosikate / poistot.

Rahoitusvarallisuus, euroa / asukas =
(saamiset + rahoitusarvopaperit + rahat ja pankkisaamiset –
vieras pääoma + saadut ennakot) / asukasmäärä, 31.12.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = (vieras pääoma – saadut
ennakot) / (toimintatuotot + verotulot + valtionosuudet).

Lainakanta 31.12. (milj. euroa) = vieras pääoma – (saadut
ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat).

Lainanhoitokate = (vuosikate + korkokulut) /
(korkokulut + lainanlyhennykset).

Investointien tulorahoitus, % = 100 x vuosikate /
investointien omahankintameno.

Lainasaamiset 31.12. = sijoituksiin merkityt
jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos ennen varaus-
ten ja rahastojen muutoksia on
254 964 607,34 euroa. Tulokseen sisäl-
tyvät myös kaupungin liikelaitosten ja
itsenäisinä taseyksikköinä käsiteltyjen
rahastojen tulokset, jotka käsitellään
niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Helsingin Energia -liikelaitoksen
ylijäämä, 196 827 183,29 euroa
siirretään Helsingin Energia
-liikelaitoksen johtokunnan
esityksen mukaisesti Helsingin
Energia -liikelaitoksen taseen
omaan pääomaan
- Helsingin Satama -liikelaitoksen
tilikauden ylijäämä, 21 133 153,39
euroa siirretään Helsingin Satama
-liikelaitoksen johtokunnan
esityksen mukaisesti Helsingin
Satama -liikelaitoksen taseen
omaan pääomaan
- HKL-liikelaitoksen tilikauden
ylijäämä, 1 770 449,43 euroa
siirretään HKL-liikelaitoksen
johtokunnan esityksen mukaisesti
HKL-liikelaitoksen taseen omaan
pääomaan.
- Palmia-liikelaitoksen tilikauden
ylijäämä, 5 990 003,96 euroa
siirretään Palmia-liikelaitoksen
johtokunnan esityksen mukaisesti
Palmia -liikelaitoksen taseen
omaan pääomaan.
- Helsingin kaupungin
taloushallintopalvelu -liikelaitoksen
(Talpa) ylijäämä, 694 781,74 euroa
siirretään taloushallintopalvelu-
liikelaitoksen johtokunnan
esityksen mukaisesti Helsingin
kaupungin taloushallintopalvelu
-liikelaitoksen taseen omaan
pääomaan.
- Helsingin kaupungin henkilöstön
kehittämispalvelut -liikelaitoksen
(Oiva Akatemia) alijäämä,
-13 026,50 euroa siirretään
Henkilöstön kehittämispalvelut
-liikelaitoksen johtokunnan
esityksen mukaisesti Helsingin
kaupungin henkilöstön
kehittämispalvelut -liikelaitoksen
taseen omaan pääomaan.

- Asuntolainarahaston ylijäämä, 372 931,90 euroa, asuntotuotantorahaston ylijäämä, 2 628 933,97 euroa, urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston ylijäämä, 474 022,19 euroa, vakuutusrahaston ylijäämä, 361 713,61 euroa ja innovaatorahaston alijäämä, -4 585 316,58 euroa siirretään rahastojen sääntöjen mukaisesti niiden rahastopääomiin.

Kaupunginhallitus esittää lisäksi, että muun toiminnan tilikauden tulos käsitellään seuraavasti:

- Kamppi-Töölönlahti-alueen investointirahastosta tuloutetaan alueen investointeihin käytetty määrä 11 095 457,86 euroa.
- Asuntotuotantorahastoon siirretään asuntotuotanto-toimikunnan esityksen mukaisesti asuntotuotanto-toimiston tilikauden tuloksesta 152 500 euroa.

- Lähiörahastosta tuloutetaan toteutunutta käyttöä vastaava määrä, 3 778 147,35 euroa.
- Kallion virastotalon peruskorjausta varten tehdystä investointivaraksesta syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 840 939,63 euroa.
- Muun toiminnan tilikauden ylijäämä varaus- ja rahasto-kirjausten jälkeen, 53 833 432,85 euroa, ehdotetaan kirjattavaksi kaupungin taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli- /alijäämiin.

HELSINGIN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA

Milj. euroa	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1 057,0	1 017,9
Maksutuotot	186,3	174,8
Tuet ja avustukset	99,7	90,4
Vuokratuotot	295,2	281,3
Muut toimintatuotot	54,8	64,4
	1 693,1	1 628,8
Valmistus omaan käyttöön	159,2	151,8
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 352,8	-1 330,9
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-368,2	-382,6
Muut henkilösivukulut	-79,2	-77,2
Palvelujen ostot	-1 508,7	-1 452,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-508,4	-459,8
Avustukset	-333,0	-323,7
Vuokratulot	-162,4	-152,4
Muut toimintakulut	-33,7	-35,2
	-4 346,5	-4 214,2
TOIMINTAKATE	-2 494,2	-2 433,6
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	2 740,0	2 506,5
Valtionosuudet	259,8	250,1
	2 999,8	2 756,5
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	75,1	63,8
Muut rahoitustuotot	20,8	18,5
Korkokulut	-26,8	-16,2
Muut rahoituskulut	-0,3	-1,1
	68,8	65,1
VUOSIKATE	574,3	388,0
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-361,8	-338,7
	-361,8	-338,7
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	42,5	598,7
Satunnaiset kulut	0,0	-2,6
	42,5	596,0
TILIKAUDEN TULOS	255,0	645,4
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	16,8	16,8
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-7,0	24,3
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	15,5	8,2
	25,3	49,3
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	280,2	694,6

HELSINGIN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA

Milj. euroa	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	574,3	388,0
Satunnaiset erät	42,5	596,0
Tulorahoituksen korjauserät	-73,5	-618,7
	543,3	365,4
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-682,8	-879,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	8,2	12,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	51,6	1 050,4
	-623,1	183,4
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-79,9	548,8
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-45,3	-777,7
Antolainasaamisten vähennykset	82,8	86,1
	37,5	-691,6
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	231,7	351,1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-116,6	-70,4
	115,1	280,7
Oman pääoman muutokset	11,9	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	9,5	2,0
Vaihto-omaisuuden muutos	-20,4	-6,6
Saamisten muutos	20,1	-57,7
Korottomien velkojen muutos	-7,4	-39,3
	1,8	-101,6
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	166,3	-512,6
RAHAVAROJEN MUUTOS	86,4	36,2
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	810,3	723,9
Rahavarat 1.1.	723,9	687,7
	86,4	36,2

HELSINGIN KAUPUNGIN TASE

VASTAAVAA	Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		37,7	65,7
Muut pitkävaikutteiset menot		277,1	246,7
Ennakkomaksut		0,0	0
		314,9	312,4
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		2 860,2	2 786,0
Rakennukset		1 628,7	1 520,2
Kiinteät rakenteet ja laitteet		1 993,6	1 901,9
Koneet ja kalusto		204,1	212,7
Muut aineelliset hyödykkeet		10,2	9,9
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		238,7	233,1
		6 935,5	6 663,8
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet		1 187,0	1 158,6
Joukkovelkakirjalainasaamiset		137,5	197,5
Muut lainasaamiset		1 495,8	1 450,7
Muut saamiset		0,8	23,5
		2 821,1	2 830,2
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiannot		327,8	342,2
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		4,2	4,2
Muut toimeksiantojen varat		338,7	450,5
		670,7	796,8
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		88,8	72,3
Keskeneräiset tuotteet		7,0	3,2
		95,8	75,4
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Lainasaamiset		0,1	0,1
Muut saamiset		4,2	4,6
		4,3	4,7
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		125,1	114,8
Lainasaamiset		1,2	1,2
Muut saamiset		40,2	63,9
Siirtosaamiset		113,2	119,7
		279,8	299,5
Saamiset yhteensä		284,1	304,2
Rahoitusarvopaperit			
Sijoitus rahamarkkinainstrumentteihin		719,0	613,2
		719,0	613,2
Rahat ja pankkisaamiset		91,3	110,6
VASTAAVAA YHTEENSÄ		11 932,4	11 706,6

VASTATTAVAA	Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		2 972,4	2 972,4
Arvonkorotusrahasasto		1 825,1	1 825,8
Muut omat rahastot		482,8	493,2
Muu oma pääoma		729,0	729,0
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)		2 315,0	1 613,5
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)		280,2	694,6
		8 604,6	8 328,6
POISTOERO JA VAPAAEHTOSET VARAUKSET			
Poistoero		320,6	337,4
Vapaaehtoiset varaukset		110,5	103,5
		431,2	441,0
PAKOLLISET VARAUKSET			
Eläkevaraukset		218,9	250,2
Muut pakolliset varaukset		8,5	8,7
		227,4	259,0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Valtion toimeksiannot		328,1	342,4
Lahjoitusrahastojen pääomat		4,2	4,2
Muut toimeksiantojen pääomat		327,8	430,0
		660,1	776,6
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Joukkovelkakirjalainat		100,0	100,0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		1 051,2	964,9
Saadut ennakot		2,1	1,6
Liittymismaksut ja muut velat		7,4	0,2
		1 160,7	1 066,7
Lyhytaikainen			
Joukkovelkakirjalainat		0	20,0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		134,6	85,9
Lainat julkisyhteisöiltä		0	0,0
Saadut ennakot		22,6	21,8
Ostovelat		190,1	202,6
Liittymismaksut ja muut velat		80,8	97,1
Siirtovelat		420,3	407,5
		848,4	834,8
Vieras pääoma yhteensä		2 009,1	1 901,5
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		11 932,4	11 706,6

Tilinpäätös 2011

HELSINGIN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA

Milj. euroa	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
Toimintatuotot	2 891,9	2 760,7
Toimintakulut	-5 010,9	-4 835,8
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta (-)	9,7	18,7
TOIMINTAKATE	-2 109,2	-2 056,4
Verotulot	2 740,0	2 506,5
Valtionosuudet	259,8	250,1
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	40,0	27,5
Muut rahoitustuotot	11,8	7,4
Korkokulut	-105,3	-81,2
Muut rahoituskulut	-14,0	-4,9
	-67,5	-51,2
VUOSIKATE	823,1	648,9
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-553,3	-514,8
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,3	2,8
Arvonalentumiset	0,0	-0,0
	-552,9	-512,0
Satunnaiset erät	40,2	279,2
TILIKAUDEN TULOS	310,4	416,1
Tilinpäätössirrot	-26,7	1,8
Vähemmistöosuudet	0,9	0,4
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ ALIJÄÄMÄ (-)	284,5	418,2
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	57,7	57,1
Vuosikate/Poistot, %	148,9	126,7
Vuosikate, euroa/asukas	1 381	1 102
Asukasmäärä	596 081	588 600

HELSINGIN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOITUSLASKELMA

Milj. euroa	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	823,1	648,9
Satunnaiset erät	40,2	279,4
Tulorahoituksen korjauserät	-71,1	-307,0
	792,2	621,3
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 090,6	-1 531,4
Rahoitusosuudet investointimenoihin	10,0	32,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	144,3	626,5
	-936,2	-872,5
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-144,0	-251,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-13,8	-338,5
Antolainasaamisten vähennykset	90,2	69,9
	76,4	-268,5
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	441,5	943,9
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-271,3	-278,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-41,6	41,0
	128,6	706,0
Oman pääoman muutokset	7,6	-36,9
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-14,0	-17,4
Vaihto-omaisuuden muutos	-22,8	-8,8
Saamisten muutos	-32,5	-75,3
Korottomien velkojen muutos	71,8	9,7
	2,6	-91,8
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	215,2	308,8
RAHAVAROJEN MUUTOS	71,2	57,7
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 042,9	971,6
Rahavarat 1.1.	971,6	914,0
	71,2	57,7
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	76,2	41,5
Pääomamenojen tulorahoitus, %	64,5	31,7
Lainanhoitokate	2,5	2,0
Kassan riittävyys (pv)	59	50

HELSINGIN KAUPUNGIN KONSERNITASE

VASTAAVAA	Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		50,1	77,7
Muut pitkävaikutteiset menot		313,9	291,0
Ennakkomaksut		2,4	1,9
		366,4	370,6
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		2 913,8	2 838,5
Rakennukset		4 894,6	4 701,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet		2 731,7	2 645,0
Koneet ja kalusto		614,8	593,9
Muut aineelliset hyödykkeet		29,6	31,8
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		468,2	440,9
		11 652,6	11 252,0
Sijoitukset			
Osakkuusyhteisöosuudet		173,2	162,3
Muut osakkeet ja osuudet		406,6	382,5
Joukkovelkakirjalainasaamiset		137,5	197,5
Muut lainasaamiset		485,6	478,4
Muut saamiset		4,3	26,7
		1 207,2	1 247,3
TOIMEKSIANTOJENVARAT		369,1	471,4
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus		110,3	87,5
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset		19,2	19,5
Lyhytaikaiset saamiset		419,4	384,9
		438,6	404,4
Rahoitusarvopaperit		740,3	623,9
Rahat ja pankkisaamiset		302,6	347,8
VASTAAVAA YHTEENSÄ		15 187,1	14 805,0

VASTATTAVAA	Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		2 972,4	2 972,4
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat		5,8	5,8
Arvonkorotusrahasto		1 831,4	1 832,2
Muut omat rahastot		698,9	711,7
Muu oma pääoma		734,2	734,2
Edellisten tilikausien ylijäämä / alijäämä (-)		1 747,6	1 314,0
Tilikauden ylijäämä / alijäämä (-)		284,5	418,2
		8 274,9	7 988,5
VÄHEMMISTÖOSUUDET		59,1	60,6
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Poistoero		495,9	468,3
Vapaaehtoiset varaukset		196,6	181,5
		692,5	649,9
PAKOLLISET VARAUKSET			
Eläkevaraukset		220,9	252,4
Muut pakolliset varaukset		36,5	36,2
		257,4	288,6
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		663,3	779,6
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma		3 898,4	3 752,8
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma		72,9	72,2
		3 971,3	3 825,0
Lyhytaikainen			
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		301,8	318,8
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		966,8	893,9
		1 268,6	1 212,7
Vieras pääoma yhteensä		5 239,9	5 037,8
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		15 187,1	14 805,0

Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	59,4	58,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	87,9	90,3
Kertynyt ylijäämä, euroa	2 032 132	1 732 215
Kertynyt ylijäämä, euroa/asukas	3 409	2 953
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 euroa	4 200 169	4 071 585
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	7 046	6 917
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euroa	623 100	675 859
Konsernin lainasaamiset, euroa/asukas	1 045	1 148

HELSINGIN ENERGIA

TULOSASKELMA	Milj. euroa	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIKEVAIHTO		758,4	717,3
Valmistus omaan käyttöön		3,5	3,9
Liiketoiminnan muut tuotot		19,2	18,0
Materiaalit ja palvelut			
Energian hankinta		-66,8	-41,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Voimalaitospolttoaineostot		-289,2	-262,5
Polttoainevarastojen muutos		16,4	6,8
Aine- ja tarvikkeet		-20,3	-19,1
Ulkopuoliset palvelut		-28,4	-31,5
		-388,3	348,2
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-53,8	-52,1
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-15,2	-14,9
Muut henkilösivukulut		-2,6	-2,3
		-71,6	-69,2
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-46,0	-47,4
		-46,0	-47,4
Liiketoiminnan muut kulut		-33,6	-30,8
LIKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)		241,6	243,7
Rahoitustuotot ja -kulut			
Osinkotuotot		11,5	12,4
Muut korko- ja rahoitustuotot		7,8	8,9
Kunnalle maksetut korkokulut		-19,0	-20,0
Muille maksetut korkokulut		0,0	0,0
Muut rahoituskulut		0,0	-0,1
		0,2	1,2
YLIJÄÄMÄ ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA		241,8	244,9
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		2,7	2,7
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-)		-0,2	-0,2
Korvaus peruspääomasta		-47,4	-47,4
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)		196,8	200,0
Tunnusluvut			
Sijoitetun pääoman tuotto, %		19,0	19,1
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		19,0	19,1
Liikelyliijäämä % liikevaihdosta		31,9	34,1

RAHOITUSLASKELMA	Milj. euroa	2011	2010
LIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikelyliijäämä (-) alijäämä		241,6	243,7
Oikaisut			
Suunnitelman mukaiset poistot		46,0	47,4
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua		0	-0,1
Rahoitustuotot ja -kulut		0,2	1,2
Korvaus peruspääomalle		-47,4	-47,4
Muut oikaisut		10,2	-10,9
		9,0	-9,7
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta		250,5	233,9
Käyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) tai vähennys (+)		8,2	-2,5
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) tai vähennys (+)		-16,4	-6,7
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-20,4	5,7
		-28,7	3,5
LIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		221,8	230,4
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-73,6	-90,4
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		0,0	5,4
Investoinnit muihin sijoituksiin		-1,2	-0,7
		-74,8	-85,7
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-74,8	-85,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		48,1	16,1
Pitkäaikaisten lainojen muutokset		-8,4	-8,4
Oman pääoman muutokset ja voitonjako		-200,0	-200,0
		-160,3	192,3
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-160,3	192,3
RAHAVAROJEN MUUTOS		-13,3	-47,6
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		14,8	28,1
Rahavarat 1.1.		28,1	75,7
		-13,3	-47,6
Tunnusluvut			
Investointien tulo-rahoitus, %		384,6	341,0
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %		345,9	310,5
Lainanhoitokate		11,2	11,0
Kassan riittävyys, pv		8,4	16,8
Quick ratio		0,7	1,2
Current ratio		1,2	1,7

HELSINGIN ENERGIA

TASE	Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		53,2	45,6
		53,2	45,6
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset ja rakennelmat		81,0	85,9
Verkosto		351,7	295,2
Koneet ja kalusto		264,3	259,0
Hankinta ennakkomaksut		3,3	2,4
Keskeneräinen käyttöomaisuus		14,8	37,0
		715,0	679,6
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä		269,6	269,6
Muut osuudet		150,7	149,5
Muut sijoitukset		146,0	146,0
		566,3	565,1
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		79,2	62,8
		79,2	62,8
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Saamiset kunnalta		0,0	0,0
		0,0	0,0
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		51,0	53,2
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä		2,7	2,1
Saamiset kunnalta		0,8	0,4
Siirtosaamiset		34,8	42,5
Siirtosaamiset saman konsernin yrityksiltä		6,1	6,5
Muut saamiset		7,8	14,7
		103,1	119,5
Rahat ja pankkisaamiset		14,8	28,1
VASTAAVAA YHTEENSÄ		1 531,7	1 500,6

TASE	Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		474,3	474,3
Muut omat rahastot		52,7	52,7
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä (-)		323,2	311,4
Tilikauden ylijäämä/alijäämä (-)		196,8	200,0
		1 047,0	1 038,3
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Kertynyt poistoero		47,0	49,6
Investointivaraus		95,3	95,3
Ympäristöpennivaraus		1,4	1,2
		143,7	146,1
PAKOLLISET VARAUKSET			
Muut pakolliset varaukset		8,4	8,4
		8,4	8,4
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat kunnalta		173,6	182,0
Muut velat		0,1	0,0
		173,7	182,0
Lyhytaikainen			
Lainat kunnalta		8,4	8,4
Korottomat velat kunnalle		0,8	1,0
Velat konsernin yrityksille		5,8	5,8
Ostovelat		43,7	60,4
Muut velat		78,3	30,3
Siirtovelat		21,9	19,9
		158,9	125,7
Vieras pääoma yhteensä		332,6	307,7
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		1 531,7	1 500,6
Tunnusluvut			
Omavaraisuusaste, %		77,7	78,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		42,8	41,9
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-), 1 000 e		520 030	511 318
Lainakanta 31.12., 1 000 e		181 979	190 389
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e		146 000	146 000

Tilinpäätös 2011

HELSINGIN SATAMA

TULOSASELMA	Milj. euroa	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIIKEVAIHTO		86,5	86,7
Valmistus omaan käyttöön		0,8	0,8
Liiketoiminnan muut tuotot		0,1	0,1
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-3,5	-3,2
Palvelujen ostot		-14,6	-17,1
		-18,1	-20,3
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-8,6	-8,9
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-2,5	-2,5
Muut henkilösivukulut		-0,5	-0,5
		-11,5	-11,9
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-31,1	-30,6
		-31,1	-30,6
Liiketoiminnan muut kulut			
Vuokrakulut		-7,8	-8,4
Muut kulut		-0,6	-0,4
		-8,4	-8,7
LIIKEYLIJÄÄMÄ		18,4	16,0
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot		0,6	0,3
Muut rahoitustuotot		0,0	0,0
Kunnalle maksetut korkokulut		0	-0,2
Muille maksetut korkokulut		-3,5	-2,5
Korvaus peruspääomasta		-6,3	-6,3
Muut rahoituskulut		0,0	-0,0
		-9,2	-8,7
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA		9,2	7,3
Satunnaiset tuotot		0	0,4
Satunnaiset kulut		0	-2,6
		0,0	-2,2
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA		9,2	5,1
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		11,9	12,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)		21,1	17,0
Tunnusluvut			
Sijoitetun pääoman tuotto, %		3,2	2,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		4,2	3,8
Liikelyliijäämä % liikevaihdosta		21,2	18,5

TASE	Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		0,2	0,4
Muut pitkävaikutteiset menot		123,9	131,2
		124,1	131,7
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset		49,9	50,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet		376,0	381,3
Koneet ja kalusto		0,6	0,6
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		1,3	4,5
		427,8	437,4
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet		0,0	0,0
Muut saamisesta jäsenkuntayhtymiltä		0,2	0,2
		0,2	0,2
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamisesta			
Lyhytaikaiset saamisesta			
Myyntisaamisesta		5,1	5,7
Saamisesta kunnalta		0,3	0,3
Muut saamisesta		0,5	1,2
Siirtosaamisesta		0,0	0,9
		5,9	7,3
Rahoitusarvopaperit			
Muut arvopaperit		35,0	32,0
Rahat ja pankkisaamisesta		19,8	11,3
VASTAAVAA YHTEENSÄ		612,8	619,9

RAHOITUSASELMA	Milj. euroa	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikelyliijäämä (-) alijäämä		18,4	16,0
Poistot ja arvonalentumiset		31,1	30,6
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korvaus peruspääomasta		-6,3	-6,3
Muille maksetut korkokulut		-3,5	-2,5
Kunnalle maksetut korkokulut		0	-0,2
Muut		0,7	0,2
Satunnaiset erät		0	-2,2
		40,3	35,7
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investointimenot		-13,9	-10,4
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		0,0	0,8
		-13,9	-9,6
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		26,4	26,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle		0	-1,9
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		-18,1	-5,6
		-18,1	-7,5
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos muilta		1,4	-0,3
Korottomien velkojen muutos muilta		1,8	1,2
		3,2	0,9
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		-15,0	-6,6
RAHAVAROJEN MUUTOS		11,4	19,5
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		54,8	43,3
Rahavarat 1.1.		43,3	23,8
		11,4	19,5
Tunnusluvut			
Investointien tulorahoitus, %		289,9	363,7
Pääomamenojen tulorahoitus, %		125,8	211,8
Lainanhoitokate		2,0	4,0
Kassan riittävyys, pv		253	227
Quick ratio		2,03	1,91
Current ratio		1,52	1,39

TASE	Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		60,2	60,2
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		68,9	51,9
Tilikauden yli-/alijäämä		21,1	17,0
		150,2	129,1
POISTOERO JA VAPAAHEITOSET VARAUKSET			
Poistoero		226,2	238,2
		226,2	238,2
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		196,4	216,3
		196,4	216,3
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		19,8	18,1
Ostovelat		5,1	2,3
Korottomat velat kunnalle		0,4	1,6
Velat konsernin yrityksille		0,1	0,0
Muut velat		10,3	10,3
Siirtovelat		4,1	3,9
		39,9	36,3
Vieras pääoma yhteensä		236,3	252,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		612,8	619,9
Tunnusluvut			
Omavaraisuusaste, %		62,5	60,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		261	290
Kertynyt yli-/alijäämä (-) 1 000 e		90 068	68 935
Lainakanta 31.12., 1 000 e		216 294	234 400
Lainasaamisesta 31.12., 1 000 e		210	210

HKL-LIIKELAITOS

TULOSLASKELMA	Milj. euroa	01.01.–31.12.2011	01.01.–31.12.2010
LIKEVAIHTO			
Liikennöintikorvaukset		75,3	72,2
Infrakorvaukset		60,0	56,4
Muut myyntituotot		0,1	0,4
		135,4	129,1
Valmistus omaan käyttöön		5,1	4,8
Liiketoiminnan muut tuotot		19,2	21,4
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-14,7	-14,3
Palvelujen ostot		-29,1	-29,3
		-43,7	-43,5
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-37,8	-36,8
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-10,8	-10,5
Muut henkilösivukulut		-2,2	-2,0
		-50,8	-49,3
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-29,6	-27,5
		-29,6	-27,5
Liiketoiminnan muut kulut			
Vuokratkulut		-6,7	-5,8
Muut kulut		-1,0	-3,2
		-7,6	-9,0
LIIEKEYLIJÄÄMÄ		28,1	26,0
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot		0,3	0,2
Muut rahoitustuotot		0,0	0,0
Kunnalle maksetut korkokulut		-0,5	-0,4
Muille maksetut korkokulut		-1,2	-0,5
Korvaus peruspääomasta		-8,4	-8,4
Infrakorko		-11,1	-11,3
Muut rahoituskulut		0,0	0,0
		-20,9	-20,4
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA		7,2	5,6
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		1,4	1,3
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		-6,8	-5,2
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ (-)		1,8	1,7
Tunnusluvut			
Sijoitetun pääoman tuotto, %		5,7	5,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		3,5	3,2
Liikelyliäämä % liikevaihdosta		20,7	20,1

RAHOITUSLASKELMA	Milj. euroa	2011	2010
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
Liikelyliäämä (-alijäämä)		28,1	26,0
Poistot ja arvonalentumiset		29,6	27,5
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korvaus peruspääomasta		-8,4	-8,4
Infrakorko		-11,1	-11,3
Kunnalle maksetut korkokulut		-0,5	-0,4
Muut		-0,8	-0,2
		36,8	33,1
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Tuotantoinvestoinnit		-29,9	-16,3
Henkilökuljetuksen perusinvestoinnit		-50,9	-35,8
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,0	5,8
Pysyvien vastaavien myyntituotot		0,0	2,5
		-80,8	-43,8
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		-44,0	-10,7
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset muille		0	-22,7
Antolainasaamisten vähennykset muilta		22,7	0
Lainakannan muutokset			
Muilta saatujen lainojen lisäys		20,0	0
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen vähennys		-2,0	-2,0
		40,7	-24,7
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutos		-0,4	-0,3
Saamisten muutos kunnalta		0,8	16,7
Saamisten muutos muilta		-5,2	10,1
Korottomien velkojen muutos kunnalta		-3,4	27,8
Korottomien velkojen muutos muilta		11,4	-19,2
		3,2	35,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		43,9	10,4
RAHAVAROJEN MUUTOS		-0,1	-0,3
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		0,1	0,2
Rahavarat 1.1.		0,2	0,5
		-0,1	-0,3
Tunnusluvut			
Investointien tulo-rahoitus, %		45,5	71,5
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %		36,2	153,5
Lainanhoitokate		10,4	11,7
Kassan riittävyys, pv		0,2	0,4
Quick ratio		0,4	0,4
Current ratio		0,5	0,4

HKL-LIIKELAITOS

TASE	Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		0,5	0,7
Muut pitkävaikutteiset menot		0,0	0,1
Ennakkomaksut		0,0	0
		0,5	0,8
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset		165,2	135,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet		159,6	160,2
Koneet ja kalusto		121,7	123,5
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		61,3	41,4
		507,8	461,1
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet		33,3	28,6
Muut saamiset		0	22,7
		33,3	51,3
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		4,6	4,2
		4,6	4,2
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Muut saamiset		0,0	0
		0,0	0
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		12,3	6,7
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä		12,7	13,5
Muut saamiset		0,2	0,2
Siirtosaamiset		0,0	0,4
		25,2	20,8
Rahat ja pankkisaamiset		0,1	0,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ		571,6	538,5

TASE	Milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma		93,8	93,8
Koroton peruspääoma		286,2	286,2
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		6,7	5,0
Tilikauden yli-/alijäämä		1,8	1,7
		388,5	386,7
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Poistoero		29,8	31,1
Vapaaehtoiset varaukset		13,8	7,1
		43,6	38,2
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat kunnalta		25,0	27,0
Lainat rahoituslaitoksilta		50,0	30,0
		75,0	57,0
Lyhytaikainen			
Lainat kunnalta		2,0	2,0
Saadut ennakot		0,0	0,0
Ostovelat		7,2	6,5
Korottomat velat kunnalle/kuntayhtymälle		4,3	5,4
Yhdystilit		26,4	28,7
Muut velat		3,5	2,1
Siirtovelat		21,2	11,9
		64,6	56,6
Vieras pääoma yhteensä		139,6	113,6
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		571,6	538,5
Tunnusluvut			
Omavaraisuusaste, %		75,6	78,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		90,2	75,5
Kertynyt ylijäämä/alijäämä (-) 1 000 e		8 462	6 692
Lainakanta 31.12., 1 000 e		103 379,5	87 625,0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 e		0,0	22 733,2

HELSINKI

Perustettu vuonna 1550	
Pääkaupunki vuodesta 1812	

ALUE JA YMPÄRISTÖ

Kokonaispinta-ala	716 km ²
Maapinta-ala	213 km ²
Väestötiheys	
henkilöitä/maa-km ²	2 800
Rantaviiva	123 km
Saaria	315

KESKILÄMPÖTILAT 2011

koko vuosi	7,2°C
lämpimin kuukausi, heinäkuu	20,6°C
kylmin kuukausi, helmikuu	-9,9°C

VÄESTÖ

Väkiluku 2011/2012	595 384
Ikäjakautuma, %:	
0–6	6,9
7–15	7,5
16–64	70,2
65–74	8,6
75+	6,8
Elinajanodote	79,2
miehet	75,5
naiset	82,4
Suomen kansalaisia, %	92,0
Ulkomaisten kansalaisia, %	8,0
Suomenkielisiä, %	82,5
Ruotsinkielisiä, %	6,0
Muunkielisiä, %	11,5

ASUMINEN 2010

Asuinhuoneistoja yhteensä	328 164
omistusasuntoja	44,5 %
Asumisväljyys, m ² /henkilö	34,2
Kaupungin omistamia vuokra-asuntoja	53 000

TYÖMARKKINAT

Työpaikkoja 2011	407 964
alkutuotanto (TOL A–B)	0,2 %
jalostus (TOL C–F)	10,7 %
palvelut yhteensä (TOL G–S)	88,3 %
markkinapalvelut (TOL G–N)	54,5 %
julkiset palvelut (TOL O–S)	33,8 %
muu tai tuntematon (T–X)	0,8 %
Yrityksiä yhteensä 2010	39 190

Työvoima (15–74 -vuotiaat) 2011

työllisiä	309 873
työttömiä	22 561
työvoimaosuus, %	72,1
Työttömyysaste, %	6,8

LIIKENNE 2011

Rekisteröityjä autoja	
1 000 asukasta kohti	403
Kaupungin sisäisen joukko-liikenteen matkoja yht.	205 milj.
Matkapuhelimia 100 asukasta kohti (koko maassa)	166
Internet-käyttäjät (15–74v) osuus väestöstä	89,0 %

ENERGIA- JA VESIHUOLTO 2010

Sähkön myynti	7 859 GWh
Kaukolämmön myynti	7 850 GWh
Veden myynti (pääkaupunkiseutu)	71,4 milj.m ³
Vedenkulutus asukasta kohti päivässä (pääkaupunkiseutu)	240 l
Puhdistetun jäteveden määrä	92,8 milj.m ³

TERVEYDENHUOLTO 2011

Kaupungin terveysasemia	26
Kaupungin sairaaloita	6
Perusterveydenhuolto:	
Perusterveydenhuoltokäyntejä yhteensä	4,2 milj.
terveysasemakäyntejä yms.	3,7 milj.
hammashuoltokäyntejä	0,5 milj.
yhteensä asukasta kohti	7,1
Laitoshoidossa keskimäärin päivittäin	1 168
omissa sairaaloissa	1 097
ostopalvelusairaaloissa	71
yhteensä 1 000 asukasta kohti	2,0

Erikoissairaanhoito:

Poliklinikkakäyntejä yhteensä	0,9 milj.
omissa yksiköissä	0,2 milj.
ostopalvelupoliklinikoilla	0,7 milj.
yhteensä asukasta kohti	1,5
Laitoshoidossa keskimäärin päivittäin	1 093
omissa yksiköissä	270
ostopalvelusairaaloissa	823
yhteensä 1 000 asukasta kohti	1,8

SOSIAALITOIMI 2011

Lasten päivähoitopaikkoja ¹ sataa 1–6-vuotiaasta kohti	65,5
Vanhusten käytössä olevat palvelutalopaikat	2 679
sataa yli 75-vuotiaasta kohti	6,7
Laitoshoitopaikkoja ² sataa yli 75-vuotiaasta kohti	2 142
	5,3

¹ Sisältää kunnalliset päiväkodit, perhepäivähoidon ja ostopalvelupäiväkodit

² Sisältää laitospalvelut ja pitkäaikaishoidon

KOULUTUS 2010

Koulutus rakenne:	
15-vuotta täyttäneistä, %	
korkeintaan perustasteen tutkinto	29
keskiasteen tutkinto	33
korkea-asteen tutkinto	38
Oppilaitokset Helsingissä 2011:	
Yliopistoja	6
Ammattikorkeakouluja	5
Ammatillisia oppilaitoksia	24
Peruskouluja ja lukioita	171

KULTTUURI JA VAPAA-AIKA 2011

Kaupunginkirjasto:	
Lainoja, milj. kpl	9,5
Lainoja asukasta kohti	16
Museoita	67
Ulkoiluteitä ja kuntoratoja, km	216
Uimahalleja	13
Liikuntasalit ja hallit	32

MATKAILU 2011

Matkustajaliikenne (milj. matkustajaa):	
Helsinki-Vantaa lentoaseman kautta	15
Helsingin sataman kautta	11
Helsingin rautatieaseman kautta	46
Hotelleihin saapuneita matkustajia (milj.) 2010	1,8
yöpymisiä yhteensä	3,2
siitä ulkomaalaiset	1,7
Hotelleja	52
huoneita	8 314
vuodepaikkoja	15 765
Kansainvälisiä kongresseja ja tapahtumia	111
osallistujia	24 170

Helsingin kaupunki

Pohjoisesplanadi 11–13

00170 Helsinki

PL 1

00099 Helsingin kaupunki

Puhelinvaihde 09 310 1641

www.hel.fi